JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1858. Woensdag, 18 Augustus. N°. 66.

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij V. H. NOMAN, KOLFF *&* Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI *&* Co. en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te ***Amsterdam.***

Prijs per half jaar voor *Batavia*...................... *f* 12,50.
" " " " " *Java*.......................... " 15,—.
" " " " " *Buitenbezittingen*......... " 17,50.
" " " " " *Nederland*.................. " 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** " " " " "
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Wij WILLEM III, bij de gratie Gods, *Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot Hertog van Luxemburg enz., enz., enz.*

Op de voordragt van Onze Ministers van Financien en van Ko... van den 29sten April 1858, No. 86, In- en Uitgaande ... en van den 4den Mei 1858, Litt. H., No. 2;

En in aanmerking nemende, dat door het Koningrijk Denemar... voldaan wordt aan de voorwaarden in Art. 1. der wet van 8sten Augustus 1850 (staatsblad No. 47), tot regeling van de ...gen der Nederlandsche scheepvaart gesteld;

...voorts gelet op evengemeld artikel, alsmede op Art. 6 der... wet;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Aan de schepen van het Koningrijk Denemarken wordt ...lfde vrijdom verleend, welke bij Art. 3 § 1 der wet van 19 ... 1845 (Staatsblad No. 28), aan de Nederlandsche schepen is ...kend.

Art. 2 Dezelfde schepen worden in de kolonien en bezittingen ... het Rijk in andere werelddeelen met de Nederlandsche sche... gelijk gesteld.

Deze gelijkstelling strekt zich niet uit tot de kustvaart in Nederlandsch Oost-Indië.

Onze Ministers van Financien en van Kolonien zijn, voor zooveel ieder hunner aangaat, belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 6den Mei 1858.

WILLEM.

De Minister van Financien,
VAN BOSSE.

De Minister van Staat,
Minister van Kolonien,
ROCHUSSEN.

Uitgegeven den *achttienden* Mei 1858.
De Directeur van het Cabinet des Konings,
DE KOCK.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, beveelt de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, (den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord), dat deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië worde geplaatst, en dat daarvan, voor zooveel noodig, vertalingen in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast verder alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving van het bovenstaand Koninklijk besluit de hand te houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Buitenzorg*, den 12den Augustus 1858.

CHS. F. PAHUD.
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(*Staatsblad* No. 91.)

Civiel Departement.

Erkend en toegelaten:

Als consul van het Koningrijk Denemarken te Batavia, de heer *G. Kinder.*

Ontslagen:

Uit 's lands dienst, met behoud van aanspraak op pensioen, de gewezen commies voor de comptabiliteit te Bandong (Preanger Regentschappen) *J. W. Toorop.*

Benoemd:

Tot assistent-resident van Bondowosso (Bezoeki), de assistent-resident van Panaroekan en Bondowosso *J. A. Caspersz.*

Tot assistent-resident van Panaroekan (Bezoeki), de controleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures *W. A. Jellinghaus.*

Tot tweeden commies bij de weeskamer te Batavia, de gewezen tweede commies bij het bureau van de hoofdadministratie der marine *G. F. H. Watson.*

OP HET RESIDENTIE-BUREAU TE SOERABAIJA.

Tot eersten commies, de tweede commies *A. W. J. Wardenaar.*

Tot tweeden commies, de derde commies *M. J. Louwensch.*

Tot derden commies, de klerk *C. W. van der Hoff.*

Bevorderd:

Tot controleur der tweede klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, de controleur der derde klasse *H. van Duivenbode Varkevisser.*

Militair Departement.

Ontslagen:

Uit Z. Ms. militaire dienst, de aspirant-betaalmeester bij de militaire administratie *H. K. J. van Bloemen Waanders.*

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.

Landmail van Augustus.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 2de mail-stoomer in Augustus, den 25sten zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden, zullen worden gesloten op Dingsdag, den 24sten Augustus aanstaande:

a. des avonds te 8 uren, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz, enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De directeur der producten en civiele magzijnen maakt bekend, dat, op nader te publiceren voorwaarden, in de maand Maart 1859 te Batavia, voor den tijd van *zeven* jaren, *aanvangende op den eersten Januarij* 1861 *en mitsdien eindigende op den laatsten December* 1867, zal worden uitbesteed de stoompakketvaart in den Nederlandsch-Oost-Indischen archipel, in *vijf* perceelen, namelijk:

Eerste perceel.

De vaart van Batavia over Muntok en Riouw, naar Singapore en terug over dezelfde plaatsen.

Tweede perceel.

De vaart van Batavia over Benkoelen naar Padang en terug, mede over Benkoelen.

Derde perceel.

De vaart van Batavia naar Pontianak en Singkawang en terug, over Pontianak naar Batavia, met verpligting om eenmaal het eiland Biliton aan te doen.

Vierde perceel.

De vaart van Batavia over Samarang en Soerabaija naar de Molukken, en terug over Soerabaija en Samarang naar Batavia, met verpligting. om bij elke reis eenmaal aan te doen Menado, Ternate, Amboina en Banda in het gouvernement der Moluksche eilanden, mitsgaders Koepang op het eiland Timor.

Vijfde perceel.

De vaart van Soerabaija over Banjermassing naar Macassar, en van daar terug over Banjermassing, naar Soerabaija.

De vaart, begrepen in het eerste perceel, zal moeten plaats hebben, tweemalen 's maands, en die, begrepen in de overige perceelen, eenmaal in elke maand.

De resident van Bantam maakt bij deze bekend, dat, op Zaturdag, den 11den September e. k, in den dalem van den regent van Serang, des voormiddags te 9 uren, onder nadere goedkeuring van den directeur der producten en civiele magazijnen, en overeenkomstig het reglement, voorkomende bij staatsblad 1829 no. 67, zullen worden uitbesteed de hierna vermelde leverancien gedurende het jaar 1859, in de residentie Bantam, als:

a. van voeding aan de gevangenen, kettinggangers en bannelingen, benevens de levering van olie ter verlichting der gevangenissen;
b. van gras en padi ten behoeve der paarden van het detachement djaijang-secars;
c. van klapperolie voor de kustverlichtingen op de vierde punt in straat Sunda en tot verlichting van twee lantaarns aan het zeehoofd te Anjer, en zulks in een perceel.

De aanneming bij § *a* is geraamd te beloopen 150 koppen daags, en 100 bottels olie in de maand.

Die bij § *b* over 50 paarden daags; en die bij § *c* twee duizende vijf honderd Nederlandsche kannen gedurende het jaar.

Op Zaturdag, den 28sten Augustus 1858, des voormiddags te 10 uren, zal door den resident van Cheribon, ter residentie-kantore te Cheribon, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67), eene uitbesteding worden gehouden voor de levering van benoodigheden gedurende het jaar 1859.

Berigten voor Zeevarenden.

De vice-admiraal, commandant van Z. M. zeemagt in Oost-Indië en inspecteur der marine, brengt ter kennis van de zeevarenden, dat er, op de westzijde van Poelo Muskito, ter Sumatra's Westkust, in de nabijheid van het strand, is opgerigt geworden, een driehoekig prismatisch verkenningsteeken, hoog 10 ned. ellen boven den beganen grond. Dit steenen gebouw is wit gepleisterd, evenals de piramide op Poelo Tiga en de ronde toren op Poelo Pisang, en mede bestemd, om de verkenning van het aandoen der reede van Padang gemakkelijk te maken.

De Commissie tot verbetering der Indische zeekaarten brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat, door het gouvernement van New-South-Wales, een nieuw vuur (Hornby vuur) te Port-Jackson is opgerigt. Hetzelve is een catoptrisch wit, vast licht, van de 1ste grootte, 60 voeten boven de oppervlakte der zee, zigtbaar bij eene hoogte van 18 voet, op een afstand van 15 eng. mijl, brandt van af 1 Junij van zonsondergang, en is geplaatst op het uiteinde van Inner-South-head bij den ingang van Port-Jackson. De toren is 30 voet hoog, met verticale roode en witte strepen.

Op denzelfden datum. is een vast rood havenvuur onstoken op den toren van het fort Denison, vroeger bekend als *Pinchgut*-eiland.

VENDUTIEN.

Op Donderdag, den 19 Augustus, voor het commissiehuis van *van Slooten Morgan & Co.*

en

à 3 pCt. vendusalaris, op het plein tegenover het IJshuis, door *Cassulette & Co.*

en

's Avonds van 7½ tot half 10 uren, in de Harmonie, door de boekhandelaars *Lange & Co.*

Op Vrijdag, den 20 Augustus, voor het commissiehuis van *B. J. Leon.*

Op Maandag. den 23 Augustus, à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*

en

Voor het locaal der Weeskamer.

Op Zaturdag, den 28 Augustus, des voormiddags te 10 uren, aan 's lands graan- ijzerpakhuizen.

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de agenten der Samarangsche boedelkamer te Tagal, van wijlen de chinezen *Ko..o Kemtijoe, Njo Djiseng* en de chinesche vrouw *Njo Kimhian.*

Door de weeskamer te Soerabaija, van wijlen den heer *C. K. Charon de Saint-Germain.*

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 14 tot en met den 17 Augustus 1858.

MARINE HOTEL. J. J. Rodenburg, van Amsterdam. — J. A. Adler, van Idem. — H. Munnik, van Idem. — G. Knaap, van Idem. — Abbink en Echtgenoot, van Batavia.

HOTEL WILLEM II. H. Bolderink, van Nederland. — D. L. Schultz, van Idem. — J. Heijdanus, van Idem. — W. van Reuten, van Idem. — G. Bruins, van Idem. — C. van Bonen, van Idem. — F. Schutler, van Idem. — de Haan, van Onrust. —

De Menschenjagt. (vervolg.)

De tooverzak (of het geneesmiddel) is de wortel van ...n bestaan en het gewigtigste woord hunner godsdienst. Ieder Indiaan draagt dien bij zich; het is de ... duizende grillige en fantastische figuren bedekte ... van een vogel of een viervoetig dier, en de ach... dit voorwerp toegedragen, gaat zoo ver, dat ter ...er eere feesten gevierd worden, en de Indiaan zich ...re pijnigingen oplegt, als hij meent het te hebben ...edigd.

Zoodra de knaap dertien jaar bereikt heeft, verlaat hij de ouderlijke woning tot op een afstand van eenige ...reizen, en zondert zich op eene eenzame plaats af, waar hij dan den grooten Geest aanroept. Gedurende den ganschen duur dezer afzondering van de wereld, vast hij, tot hij eindelijk in den droom een dier ziet, onverschillig van welke soort. Dit is dan bestemd, om de beschermgeest van zijn leven en de geest te worden, die hem in den strijd kracht en moed geeft en hem, na den dood, zeker naar de groote jagtvelden der andere wereld brengt.

Uit den droom ontwaakt zijnde, neemt de knaap zijne wapenen ter hand, en keert hij niet tot zijn stam terug, tot hij het verlangde dier magtig is.

Dit vindt slechts ééns in het leven van den Indiaan plaats. In den oorlog verdedigt hij zijn zak met wanhopige woede, want, ontneemt de vijand hem dien, dan is zijn naam voor altijd weg, al heeft hij ook nog zoo dapper gestreden.

Toen Clark het opperhoofd in dezen tooi en begeleid door hen, die hem in de tent gevolgd waren, zag verschijnen, wist hij wel, dat zijn lot zou beslist worden in een dier conferentiën, welke gewoonlijk niet lang duren en dadelijk (zonder protocol) door de tenuitvoerlegging van het besluit gevolgd worden.

Het opperhoofd zette zich op een boomstam aan den ingang der tent neêr en stak zijne pijp aan. Een rookwolk blies hij naar boven, een tweede naar den grond, en hierop het hoofd beurtelings naar de vier windstreken wendende, blies hij in elke rigting een mondvol rooks uit.

Het eerste gedeelte dezer ceremonie was eene hulde aan den Grooten Geest in den persoon der zon, wier op- en ondergang Stu-Micks-o-Sucks met de ten hemel en ter aarde uitgeblazen rookwolken begroette. Zijn groet in de rigting der vier windstreken had ten doel, den grooten Geest zijn eerbied te betuigen, van welken kant hij ook den wind liet waaijen.

Hierop liet hij Clark voor zijne voeten rollen, en ving de beraadslaging aan.

De arme jager wist wel, dat de eerste ter sprake gebragte en besliste vraag zijn leven gold; de *soort* van doodstraf moest nu nog slechts bepaald worden.

Het opperhoofd liet hen allen uitspreken, trad toen naar Clark toe en maakte de touwen los, waarmede hij gebonden was.

«Uw leven is in mijne magt,» zei hij, «daar gij echter mijne krijgslieden gehoorzaamd hebt, door naar den oever te varen, toen zij het u bevolen, zal ik u nog eene kans laten, uw leven te redden.

«Ik dank u,» antwoordde Clark; «de groote Geest zal u daarvoor beloonen.«

«Volgens de gebruiken van den stam kunt gij aan een gezin ter aanneming worden voorgesteld. Bestaat er een, dat u op wil nemen, of is er eene vrouw, die u wil huwen, dan kunt gij blijven leven, en zoo niet...»

«Het zij zo!» antwoordde Clark.

«De stam,» vervolgde de ander, «is hier slechts door weinige leden vertegenwoordigd; de proef zal eerst in het dorp genomen worden.»

«Ik zal u volgen,» antwoordde de jager, gelukkig dat hij er voor het oogenblik zoo goedkoop afkwam, en vol hoop op de toekomst.

Een uur nadat de tenten waren afgebroken, gingen de veertig Indianen, die den kleinen troep uitmaakten, op weg; honden, paarden, vrouwen, allen waren zwaar beladen; de mannen droegen slechts hunne wapenen. Clark moest in het midden van den troep gaan en werd zoo zwaar beladen, dat aan vlugten niet te denken viel. 's Avonds werden hem handen en voeten gebonden.

von Koch, van Borneo. — Jonxis, van Idem. — G. N. de Haan, van Samarang.

HOTEL DER NEDERLANDEN. J. Boom, van de Reede. — Diel, van Rotterdam. — F. van Olden, van Sumedang. — G. J. Teensma, van Amsterdam. — Erns, van Idem. — Roskes, van Leiden.

JAVA HOTEL L. Kruijmel van Soerabaija. — S. Stikkel, van Idem. — H. S. Tjarda van Starkenborgh, van Kaapstad. — H. J. Roseboom, van Borneo. — R. N. Koch, van Rio Janeiro. —

Vertrekkende Personen.

A. A. Schaap. — J. H. van Wijngaarden.

Advertentiën.

Getrouwd:

H. W. N. M. DE GRAAUW,

1e. Luitenant der Artillerie.

met

H. W. J. DE BRUIN.

SOLO, 2 Augustus 1858. (2319)

Bevallen van een' ZOON, *L. C. Kleijn van de Poll, de Vogel.*

WAGENINGEN, 13 Junij 1858. (2307)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, de geliefde Echtgenoot van

H. L. DE LIJON.

SAMARANG, 3 Augustus 1858. (2306

Bevallen van eene DOCHTER, *G. Giltaij, Heinson.*

BANGIL, 7 *Augustus* 1858. (2321)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *J. F. de Sturler, Dinger.*

KOEDOES, 11 *Augustus* 1858. 2361)

Bevallen van eene DOCHTER, de echtgenoot van

R. P. F. HAGENAAR.

BATAVIA, 11 Augustus 1858. (2334)

Bevallen van een' ZOON, *C. 's Jacob, de Stuers.*

BATAVIA, 14 Augustus 1858. (2350

Bevallen van een' ZOON, *J. D. van Andel Godefroij.*

BATAVIA, 15 *Augustus* 1858. (2340

Heden overleed na eene korte ongesteldheid, mijne geliefde echtgenoot *J. van der Laan.*

DJOCJOCARTA, C. W. JACOBS,

den 4den Augustus 1858. Wed. *van der Laan.*

(2328

Heden ontvingen wij de treurige tijding van het overlijden van onzen beminden vader en behuwdvader den heer *Dr. H. Straus* te Frankfort a/m.

P. BERLINER.

A. C. BERLINER, geb. *Straus.*

J. B. A. BRUMSTEEDE.

D. M. BRUMSTEEDE, geb. *Straus.*

BANJOEMAAS, 8 *Augustus* 1858. 2343)

HOUT-VENDUTIE

Op Donderdag den 19 Augustus,

op het Plein tegenover het IJshuis,

door

CASSALETTE & CO.,

van lange en Zware

DJATTIEHOUTEN BALKEN,

Dolken, Kromhouten en Doodkistplanken.

(2320)

Vendutie

Donderdag 19 Augustus 1858,

voor het Commissiehuis van

van Slooten Morgan & Co.,

van diverse meubelen, Glazen kasten, Staaf en Plaatijzer, Spijkers, Chineesch Offerpapier, eene partij Kruidnagelen, Notenmuskaat, 200 pic. Suiker, Hammen, Kazen, Goud en Zilverwerken, 2 Praauwen van 9 en 10 koijangs en precies ten 11 ure van de ondervolgende perceelen.

1 perceel gelegen in de Kuilenburgerstraat		verp.	No. 1602.
1 dito. dito.	dito.	verponding	No. 2709.
1 dito.	Koestraat	dito.	No. 8500.
1 dito.	Djambattan Doea	dito.	No. 266.
1 dito.	Toko Tiga	dito.	No. 1975.
1 dito.	Amanusgracht	dito.	No. 1161.
1 dito.	Djambattan Lima	dito	No. 1365.
1 ledig stuk grond op Moeara Ankee		dito.	No. 2664.

(2326,

OP DE VENDUTIE

van Donderdag den 19 dezer,

zullen almede worden verkocht:

S & C 1 3.

S A 6. 8/10 13. 15. 16 & 19.— 11 Balen Hollandsche goeniezakken.

S & C

T H R 2/3. 6/11 & 14.— 9 Balen Hollandsche goeniezakken. beschadigd aangebragt per Ned. schip ***Josepha Louisa*, kapt. A. Muijssen**, van *Rotterdam.*

(2327) VAN SLOOTEN MORGAN EN Co.

Op de Vendutie

van Donderdag 19 dezer,

zullen alsmede worden verkocht:

3 balen **Molton Dekens,** 3 kn. **Parapluiën.** 1 kist **Merino-Hemden,**

12 fraaije melkgevende Koebeesten,

van Bengaalsch ras

10 KARBOUWEN

en eenige **Djattiebalken** van 24 duim vierkant en 26 voeten lang,

(2359) VAN SLOOTEN MORGAN EN Co.

Op Donderdag den 19 Augustus,

des avonds ten zeven ure,

zullen de Boekhandelaars LANGE & Co.,

in een der Zalen van de HARMONIE,

VENDUTIE

houden van eene belangrijke verzameling

Boekwerken,

in verschillende vakken van wetenschap en smaak, gedeeltelijk nagelaten door wijlen den WelEd. Gestr. Heer **Carlier.**

De Verkoopers nemen Commissiën aan. (2315

Vendutie

op Vrijdag den 20sten Augustus 1858,

voor het Commissiehuis van

B. J. Leon,

van

PAARDEN, BENDIES EN WAGENS,

diverse **Meubelen** enz. enz. (2309

VENDUTIE

Op Maandag, den 23sten Augustus

voor het Commissiehuis van

JOHN PRYCE & Co.,

à 4 pCt. Vendusalaris,

van: Zeildoek, Billard- Muur-, Kantoor-, Sp Nacht-**lampen, Muurfonteintjes,** fraai S Vogelkooijen, Hang-, Deur, en Kast-**sloten,** Bijlen, Schaven, Beitels, Zagen, **Scheer-messen**, Scharen, Keukenmessen, Lepels, T sen, Spijkertjes, Schroeven, Knoopen, Tand Schoenborstels, Stalen pennen, Pennenhouders,

(2336)

Ontvangen:

één

CASSETT

inhoudende:

24 zilveren Couverts met accessoires, T reedschap, enz. enz., wegende circa 400

ECRINS met 18 zilveren Ruolz Couv accessoires

CARABINES DE SAL

(Flobert), en

Luiksche en Fransche JAGTGEWEEREN

(2347) CASSALETTE

Ontvangen:

1 Piano mécanique,

Uit de fabriek van **E. Henry** en **J. Martin**, te P

benevens

1 Rijtuig form Albert

Uit de fabriek van **Jones frères**, te BRUS

(2322) CASSALETTE

IJSKISTEN

bij

2362) ABEELEN, DENNISON EN

Schip "C. C. Ross,"

Van de Cocoseilanden.

Zuivere Klapper Olie

2364 ABEELEN, DENNISON EN

TOKO RIJSWIJK.

Fraaije Kinderwagen

en

MÉCANIQUE PAARDEN

(2348) J. C. SA

Verkrijgbaar:

Een klein partijtje, Exquise fijne **Cantemer** de zoo beroemde gewassen **1847 en 1848,** in van 25 flacons.

2342) JONKER EN ZO

Aldus trok men verscheidene dagen voort, nu door groote vlakten, dan langs de oevers van den Missouri, tot zij eindelijk den heuvel van het «graf van den zwarten vogel» bereikten.

Clark, die nog niet zoo ver in het verre Westen was doorgedrongen, was vol verbazing over hetgeen hij hier zag, en had hij niet het treurig lot, dat hem welligt in het dorp der Zwartvoeten verbeidde, in het verschiet gehad, dan had deze togt hem veel genoegen verschaft. Toen hij echter op den heuvel stond, liet hij toch onwillekeurig een kreet van verwondering hooren.

Alle reizigers, zoo blanken als roodhuiden, houden hier steeds halt, de eersten om het prachtig schouwspel te genieten, waarin zich het oog naar alle rigtingen verhengt, de anderen om den grooten sterveling, die daar rust, hunne hulde te brengen.

Op den top van dezen heuvel ligt het beroemde opperhoofd der O-ma-Hows, den zoo genaamden Zwarten Vogel begraven, waaraan deze plaats haar naam ontleent. Dit opperhoofd werd, toen hij van Washington terugkwam, ter plaatse waar hij nu begraven ligt, door de galkoorts aangetast, waaraan hij overleed; het dorp O-ma-How ligt zestig mijlen en meer naar het Westen. Volgens zijne laatste bevelen werd hij ter aarde besteld, gezeten op zijn geliefkoosd paard, aan welks toom de scalpen zijner verslagen vijanden hingen; men trok hem zijne fraaiste kleederen aan en zette hem eene muts van adelaarsveeren op het hoofd; in de hand hield hij zijn boog, op zijn rug hingen pijlkoker en schild, en ook de pijp en tooverzak waren niet vergeten. Dit graf kan men op een afstand van vijftien mijlen in het rond ontwaren.

Clark gevoelde zich bijna gedrongen, Stu-Micks-O-Sicks te danken voor het genot, dat hij hem verschafte. Hij zou echter dien zelfden avond zijne kennismaking met de Indianen nog duur genoeg betalen; ook was hij tot de overtuiging gekomen, dat het opperhoofd iets bijzonders met hem moest voor hebben, omdat hij hem niet dadelijk aan de woede der anderen had prijs gegeven.

Ongeveer een uur had de troep in een dier prairien, wier gras zoo hoog is, dat het boven de hoofden uitsteekt, een door de buffels gevormd pad gevolgd, toen plotseling vijf of zes Indianen, die de voorhoede uitmaakten, stil hielden, zich omkeerden, en ijlings naar het opperhoofd toesnelden, met wien zij eenige woorden wisselden. Hij steeg af en ging met het oor tegen den grond liggen en hierna opstaande zeide hij:

«De hoeven onzer paarden hebben den geest des huurs gewekt.»

Aller oogen wendden zich naar Clark, en een der Indianen, die zijn sab l in de hand hield, riep hem met dreigende stem toe:

«Ellendige blanke, gij hebt den geest vertoornd."

Reeds sedert den aanvang van den togt, lieten de Indianen een zonderlingen wrevel tegen Clark b en de zachtzinnigheid, die het opperhoofd jegen aan den dag legde, was niet goed opgenomen. Stu-M Sucks had alle moeite om te beletten, dat de In door de woorden van hun makker in woede ken, den gevangene niet op staande voet af

«Halt!» riep hij: «het zal nog tijd genoeg zij te straffen, als het vuur ons bevelt. Maar de der dapperen zal ons hoop ik beschermen.»

Hierop steeg hij te paard en de karavaan ve spoedig haren weg. Zonder een oogenblik stil t den, vloog men door de prairie, tot men eindel heuvel bereikte.

Terwijl de troep dien beklom, bleef het opp alleen met Clark aan den voet; hij ging weder oor tegen den grond liggen. Na eenige oogen stond hij weêr op, keek Clark doorvorschend aan

«Zonder twijfel hebt gij den geest des vuur roepen; de wind blaast uit zijn neus, die bo vlakte optrekt, daar komt hij van daan, doch veilig, en dat is een geluk voor u, want het letsel, dat wij ondervonden hadden, hadt gij leven geboet. De geest houdt niet van de van uw ras."

Dit gezegd hebbende, beklom hij den heuvel, men een gerucht hoorde, als dat van een water hetwelk steeds naderbij kwam; de wind werd elk

...viger. Weldra ontwaarde Clark te midden der duisternis vuurgolven, die hoe langer hoe digter ... en een ontzaggelijken rook verspreidden, die ... wolk over de gansche vlakte bleef hangen, die ... vlammenstroom scheen te worden voortgerold. ... zag voor het eerst het indrukwekkend schouwspel van een prairiebrand.

... een brand heeft verschillende oorzaken. Of de ... of de Indianen steken hem aan, of wel dit geschiedt door toeval. De Indianen doen het gewoonlijk ... voorjaar, zoowel om hunne paarden versche ... te verschaffen, als om betere wegen te banen. ... door den wind gezweepte vlam verspreidt zich ... spoedig over de prairie, dat zij dikwijls de op hun ... paarden vlugtende Indianen inhaalt, niet omdat ... werkelijk grootere snelheid bezit dan een paard, ... omdat de ruiter door het hooge en digte gras ... wordt opgehouden. Wordt hij ongelukkig in... door de digte rookzuil, die steeds voor het vuur ..., dan blijft het verschrikte paard plotseling ..., en wordt weldra door de vlammen verteerd. ... het gevaar voorbij was, vervolgde de troep zijn ..., na een moeijelijken marsch, kwam Clark in ... dorp zijner vijanden aan.

... dorp lag in eene groote vlakte, op eene ongeveer ... voet hooge rots, die door eene rivier, als door eene ...lijke vestinggracht, was omringd. Deze rivier beschutte het dorp aan drie zijden, terwijl de vierde door groote palissaden werd verdedigd. Het bestond uit digt nevens elkander, van aarde en balken gebouwde hutten, wier daken een soort van koepel vormden, die bij schoon weder de gewone verzamelplaats der familie was.

Boven de deur van elke woning hingen de hoofden der verslagen vijanden, en daar nevens aan lange staken, buffelhuiden en dolken, de aan den grooten Geest gebragte offers, die, als zij door wind en regen verscheurd of verrot zijn, door nieuwe vervangen worden. Het inwendige der hutten vertoonde zekere sierlijkheid: alle bedden waren van gordijnen voorzien, en naast elk bed stond een staak, waaraan met veel smaak wapenen, pijpen, tooverzakken, enz. hingen.

Bij zijne aankomst in het dorp had hij gelegenheid een zonderling tooneel bij te wonen.

Sedert lang heerschte er eene felle droogte, die den graanoogst gevaar deed loopen. De toovenaars of bezweerders hadden eene vergadering belegd en verklaarden, dat er regen moest vallen. Alle jonge lieden, die naar den belangrijken titel van toovenaar dongen, moesten nu hun invloed beproeven.

Dit geschiedde volgender wijze. Ieder, die aan de beraadslagingen had deel genomen, klom op eene hut en riep, met gebaren of woorden, smeekingen of dreigementen, de wolken op, die den zegen aanbrengenden regen moesten uitstorten.

De komst van het opperhoofd en Clark bragt voor een oogenblik eenige stoornis in deze plegtigheid, waaraan de Indianen groote waarde hechten. Vóór alles moest nu over het lot des gevangenen beslist worden.

Clark was een knap en welgevormd schoon man. Hij ware voor eene beschaafde vrouw eene goede partij geweest; de eerste de beste jonge wilde, aan wie hij werd voorgesteld, moest zich dus natuurlijk met genoegen bereid verklaren. Clark had hier zelfs eene ruime keus, en hij koos eindelijk een meisje Ba-sri-va-na geheeten.

(Wordt vervolgd.)

BLADVULLING.

Voordeelen eener goede Punctuatie.

Punctuatie — dat is: het plaatsen der leesteekens dáár, waar zij behooren te staan, kan niet genoeg in het oog gehouden worden. Onlangs lazen wij, in een dagblad, de volgende treffende beschrijving van Lord Palmerstons intrede in het Lagerhuis:—

» Lord Palmerston kwam binnen op zijn hoofd, een witten hoed aan zijne voeten, groote maar goed gepoetste laarzen boven zijne wenkbraauwen, eene sombere schaduw in zijne hand, zijn getrouwen wandelstok in zijn oog, een dreigenden blik zeide niets, en zat neêr. "

(Redactie).

BATAVIA.

De Javasche Courant van heden bevat een [...] M. den Koning der Nederlanden en den Voo[rzitter der] Dominicaansche Republiek, op den 24sten Juli [...] Curaçao gesloten tractaat van vriendschap, h[andel en] scheepvaart, dat, krachtens besluit van Z. M. [...] April 1858, in het Staatsblad van Nederland is [opgeno]men.

— Den 16den dezer, is alhier ter reede aan[gekomen] het Nederlandsche schip *Luconia*, gezagvoerder [...]hoff, aan boord hebbende een detachement [...] troepen, sterk 125 onderofficieren en manschap[pen] der geleide van den 1sten luitenant der infanterie [...] Eras, medegeleider de officier van gezondheid [...] klasse H. D. Roskes.

Op reis heeft dit detachement het overlijden [be]treuren gehad van den medegeleider G. Geerts [...] luitenant der artillerie, die, op de hoogte van [de Kaap] de Goede Hoop, ten gevolge van eene teri[...] bezweken.

Het gedrag der troepen aan boord wordt [uit]muntend geroemd.

Het detachement is, gisteren in den namid[dag ont]scheept en naar Weltevreden opgemarcheerd.

— Men berigt ons van Tjilatjap, dd. 12 dezer [...] Nederlandsch-Indische bark *Hector*, gezagvoerder [...]mel, eenige dagen te voren, aldaar gestrand [...] schip en de lading, uit zout bestaande, zijn [...] verloren, doch de equipaadje is gered.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag, 18 Augustus 1858, No. 66.

...ng. — Op den 2den Aug. zijn, in de kampong ...king, een visschersdorp ten westen van en nabij ...ofdplaats *Toeban* gelegen, door onvoorzigtigheid, ...huizen. met in begrip van de daarbij behoorende ...ns, padischuren enz., afgebrand.

...pongsche *Districten.* — De berigten over de maan... ...nij en Julij jl. behelzen het volgende:

...gks vallen hier zware regens, vergezeld van ...winden.

...esident heeft eene inspectiereis gemaakt naar de ...ten *Tarabangi, Boemi Agoong* en *Toelang Bawang,* ...ke reis verschillende zaken zijn onderzocht en ...en.

...laatste opstandeling in deze districten, *Onang Ka-*... heeft zich, twee dagen na de aankomst der troe... de *Semangka*-baai, die bestemd zijn voor de mi... ...vestingen aldaar, aan het bestuur onderworpen. ... onderwerping is de stam der orang blangs van ...erspiek komen afzakken en heeft zich thans, ...bevel van het hoofd te *Kota Agoong,* als land... gevestigd.

...peraanplantingen van negen, rondom *Telok Be-*... ...gende, kampongs beloven een goeden oogst.

...padioogst is zeer gunstig afgeloopen. De sawah's ...vallei van *Telok Betong* hebben, ten gevolge van ...bewerking en meerdere zorg bij de aanplant, on... het dubbele afgeworpen van vorige jaren.

...*Ngarijo* (*Semangka*) is, bij wijze van proef, een ...ng gemaakt met de katoencultuur. Ook met de ...en peperaanplant is een begin gemaakt.

...handel was tamelijk levendig.

...rende die maanden kwamen te *Telok Betong* 36 ...praauwen van *Java* aan, terwijl van daar 35 ...wen naar *Java* vertrokken.

...uitvoer van lands producten heeft bedragen: ... picols gomélastiek, 622¼ picols koffij, 308 ... harst, 127½ picols zwarte peper, 2 45/100 picols ... enz.

...deze maanden werden 19 groote tijgers gevangen, ...voor premiën zijn uitbetaald, terwijl bovendien ... district *Toelang Bawang,* in slechts weinig da... ... tijgers zijn gevangen.

...de omstreken van *Telok Betong* werden 7 rhenos... ...en (wijfjes) afgemaakt.

(*Jav. Ct.*)

...rang, 11 Augustus. De Inlander *Djakijah,* die ...met eenige zijner gezellen, in den nacht van den ...op den 8sten dezer, met zijne praauw ter visch... ... te *Karang-Anjar* bevond, is, ten gevolge van ...slaan zijner praauw, veroorzaakt door den aldaar gehad hebbenden storm, verdronken, zijnde zijn ...ot heden vruchteloos gezocht. Zijne medgezellen ... hun leven met zwemmen gered.

(*Sam. Cour.*)

...rabaija, 12 Augustus. Men deelt ons van Toeban ... dat aldaar dezer dagen een hevige brand heeft ...ed, waardoor 320 huizen in de asch zijn gelegd. ... brand schijnt ontstaan te zijn op een Javaansch ...en wordt aan onvoorzigtigheid toegeschreven.

Men meldt ons van Rembang, dat aldaar, op den ... dezer, bij gelegenheid van een tijgergevecht, een ...der door een tijger gevaarlijk verwond is ge...den.

(*Oostpost.*

LAATSTE BERIGTEN.

Omtrent den te Dantzig plaats gevonden hebbenden ...d, lezen wij in de *Courrier du Havre* van 25 Junij: ...en eerste brand brak den 16den Junij in eene fabriek ... maar men werd dien spoedig meester. Den 20sten ont... ...er op nieuw brand in een timmermanswerkplaats ...e Molenstraat, waar men bezig was pek te smelten. ... vuur deelde zich bijna onmiddelijk mede aan eene ...rij en aan een aangrenzende meubelmakerij, daarna ...een stoom-houtzaagmolen en aan een fabriek van ...ische producten. Weldra stonden de beide zijden ...traat in vlammen, en kon men zelfs de hechte ge... ...wen van de fabriek des heeren Hesse niet redden. ... vuur bereikte de groote likeurstokerij van den heer ...el, vond daar nieuw voedsel en verspreidde zich ...achteren in twee andere straten. De joodsche sy... ...ge en verscheidene fabrieken werden eene prooi der ...men. Een oude toren hielp den brand aan de eene ...sluiten, en gelukkig draaide de wind des nachts en ... de vlammen over de reeds in asch gelegde panden, ...dat men het vuur den volgenden dag meester werd. ...zijn 38 huizen verbrand. Twee werklieden zijn, door ...val van een muur gedurende de redding, verbrijzeld ...een ander zwaar gekwetst.

Eene particuliere correspondentie, dd. 20 Junij, deelt ...de volgende nadere berigten nopens deze gebeur... ...mede:

...nze stad is het tooneel van eene verschrikkelijke ver... ...ing geworden. Gisteren, 's namiddags te 5 uren, brak ...brand uit in een oliefabriek en bereikte, in weerwil ...spoedig aangebragte hulp, de belendende woningen. ... te drie uren des morgens, heeft de voortgang van ...verwoestenden vuurstroom, uit gebrek aan voedsel, op... ...den, en gedurende deze acht uren zijn zeven en ... huizen eene prooi der vlammen geworden. De ...aken van deze ramp zijn nog onbekend, de schade ...tzaggelijk; men begroot ze bij benadering op een ...oen thaler (ƒ 1,800,000,) waarvan een groot ge... ... door verschillende brandwaarborg-maatschappijen ...den zal worden. Tot dusverre kan men nog met geen ...heid het verlies van één menschenleven berigten, en ...bestuur is ijverig bezig, om een toevlugtsoord en verdere ... te verschaffen aan de talrijke familiën, die op dit ...enblik zonder dak en eenige hulpmiddelen zijn.

— De morsige toestand der Theems begint zijne vruchten te dragen. Wij lezen in de *Morning Chronicle* van 23 Junij: »Gisteren namiddag heeft M. W. Baker, lijkschouwer (*coroner*) van Middlesex, in het hotel van het dok van St. Catharina, een geregtelijk onderzoek ingesteld over het lijk van Richard Billingsley, marinier, in den ouderdom van negen en vijftig jaren, ten gevolge van een aanval der Aziatische cholera overleden. De overledene, die in eene nauwe straat in *Upper-East-Smithfield,* woonde, werkte gewoonlijk te *Irongate-Stairs,* digt bij den Toren, en leidde een matig en geregeld leven. Sedert de groote hitte klaagde hij over geheele zwakheid, over sterken braaklust, die veroorzaakt werden, zeide hij, door de bedorvene rivierlucht, die hij inademde; ook leed hij aan diarrhee.

Op de vraag van den gezworene, verklaarde de geneesheer, dat er bij hem geen twijfel bestond, of deze aanval was het gevolg van de inademing eener verpeste lucht. Digt bij den trap, waar de overledene gewerkt had, ontlastte zich een breed riool in de rivier, en de uitdampingen, die zich daardoor ontlastten, waren besmet.

Verscheidene leden der jury hebben van den inderdaad gevaarlijken staat der rivier en der dokken van St. Catharina in Londen gesproken, die in de nabuurschap zijn, en waarvan men de vergaarbakken niet beter, dan bij uitgestrekte riolen kon vergelijken. 't Water is er zwart als inkt, en verspreidt in dit geheele gedeelte verpeste dampen. Het verwijt treft de maatschappijen der groote dokken, dat zij niets hebben gedaan, om een einde aan zulk een beklagenswaardigen toestand te maken, die het bestaan van de bevolking van een geheel district in de waagschaal stelt.

De geneesheer heeft aan het hoofd der jury geantwoord, dat hij volstrekt niet twijfelde, of de bestaande toestand van het water in de dokken was zeer schadelijk voor de algemeene gezondheid. De lucht is vervuld met gevaarlijke uitdampingen. Dit geval is het eerste voorbeeld van cholera in de buurt. De *coroner* heeft de hoop te kennen gegeven, dat alle mogelijke voorzorgen genomen zouden worden, om het kwaad weg te nemen. Een gezworene zeide te hopen, dat dit geval als berigt aan de bevoegde autoriteit zou aangemerkt worden, wier pligt het is, voor de publieke gezondheid te zorgen.

De jury heeft verklaard, dat de overledene gestorven was aan een aanval van cholera, veroorzaakt door de inademing van de verpeste uitdampingen der Theems.

NEDERLAND.

Men schrijft ons uit 's Gravenhage, dd. 23 Junij: «Ik heb vernomen, dat er, zeer waarschijnlijk nog in den loop van dezen zomer, bij het wapen der genie belangrijke veranderingen zullen komen. Ten gevolge daarvan zouden eenige hoofd-officieren (onder wie men mij generaal Gey van Pittius, kolonel Krutenhoff enz., noemt) gepensioneerd worden. Ook zouden dan de twee inspectiën opgeheven, en door verscheidene directiën vervangen worden.”

ENGELAND.

In een brief van den heer Badger, opgenomen in de ~~*Times* van 31 Mei, vinden~~ wij de volgende opmerkingen over de geschiedenis van 't eiland Périm:

In 1798 was een detachement, onder bevel van kolonel Murray, eenigen tijd te Aden gestationeerd, om het doel der expeditie, n. l. de medewerking met de bewegingen van sir David Baird tegen de Franschen in Egypte, beter te bereiken. 't Eiland Périm werd door de Engelschen bezet, en een kleine vloot, een of twee groote fregatten, maakte een deel uit van het garnizoen.

't Is van belang hier op te merken, dat er destijds voor deze bezetting verlof gevraagd noch verleend is; en er was dan ook niemand, wien men zulk een voorregt zou hebben kunnen vragen, of die het met eenig regt had kunnen geven. 't Eiland was nooit door de Turken noch door den Iman van Mascate bezet; en de waterbewaarplaatsen en de nog zigtbare sporen van proeven, die men genomen had, om putten te boren, zijn erkend voor het werk van eenige Portugesche avonturiers en zeeroovers, die, op deze barre rots geen water kunnende ontdekken, zich naar een station terugtrokken, dat beter gelegen was in het kanaal van Mozambique.

In 't begin van deze eeuw werden de Turken bijna van al het grondgebied ontzet, dat zij in de Hedjaz hadden, en het was eerst in 1821, dat Mohammed, pacha van Egypte, de magt der Wahabiten vernietigde en het gezag der Turken in deze streken herstelde. Omstreeks dienzelfden tijd werd het Turksche gezag in de zeehavens van Yemen hersteld tot aan Mokka, en sedert dien tijd zijn zij in het ongestoorde bezit daarvan gebleven; maar Mohammed pacha werd door 't Engelsche gouvernement verwittigd, dat het niet gaarne pogingen van zijne zijde zou zien, om zijne overwinningen nog verder ten zuiden uit te breiden. Hieruit vloeit natuurlijk voort, dat wij toen nog het eiland Périm als engelsch grondgebied konden beschouwen.

Al deze overwegingen zullen ten slotte een einde maken aan al de tirades tegen ons, bij gelegenheid van de weder in bezit neming van Périm uitgebragt. De Franschen, die laatst bezit hebben genomen van een der Johanna-eilanden, zouden zeker de laatsten zijn, om zich over onze eerzucht en onze veroveringen te beklagen.

Het doel van dezen, door de *Times* openbaar gemaakten brief is derhalve, om de in bezit neming van Périm te regtvaardigen, en dit bezit tot aan 1798 te doen opklimmen. Wat het feit betreft, waarvan de heer Badger spreekt, betrekkelijk de Johanna-eilanden, die door de Franschen bezet zijn, zoo begrijpen wij volstrekt niet, wat hij daarmee bedoelt.

— Het zoo lang met spanning te gemoet geziene proces van de boekverkoopers Truelove en Tchorzewski is heden voor het hof van Queens-Bench, tegen alle verwachting, reeds ten einde gebragt. Het publiek was tijdig en in grooten getale opgekomen; daarentegen waren vele leden der speciale jury nalatig in het opkomen, zoodat men het getal ten laatste door toevoeging van gewone gezworenen moest voltallig maken. De attorney-general verklaarde daarop, dat hij kon mededeelen, dat de heer Truelove, tegen wien het proces door de vorige regering was aangevangen, op aanraden van zijne advocaten, zich verbonden had, geene exemplaren meer van de brochure *Tirannenmoord* te laten drukken, en dat Truelove, die een zeer achtingswaardig boekhandelaar en huisvader was, nimmer direct of indirect het voornemen had, met die brochure den sluipmoord te willen verdedigen, maar veeleer de aan die brochure gegevene uitlegging betreurde. De kroon had dus geene bedenkingen tegen zijne vrijspraak, en elke verdere behandeling der kwestie was overbodig geworden. Nadat de heer Edward James en lord Campbell eenige woorden in het midden hadden gebragt, volgde het *niet-schuldig.* Dezelfde formaliteit had vervolgens plaats ten opzigte van den heer Tchorzewski, zoodat beide processen zijn afgeloopen.

— Een engelsch blad deelt het volgende feit mede: Een jong meisje was blind geworden door het verdriet, dat de dood haars vaders haar veroorzaakt had. Zij kwam met verscheiden leden harer familie te Margate, en daar de reizigers besloten hadden, de baden te Clifton te gebruiken, volgde de blinde hen. Naauwelijks was de zieke in zee, of de blindheid verdween volkomen.

FRANKRIJK.

Een besluit van den keizer der Franschen behelst, dat de Engelschen, die zich in Nieuw-Caledonië komen vestigen, er dezelfde regten en voordeelen als de Franschen zullen genieten. Er bestaat reeds een zeer levendige handel tusschen Sidney en Nieuw-Caledonië.

Verschrikkelijke uitwerkselen van den bliksem. Men leest in de *Ariégeois:* Den 16den Junij heeft de bliksem twee koeijen getroffen in eene schuur, gelegen in het kwartier *du Caillou,* gemeente *Sentenac,* canton *d'Oust.* De bliksem is door een gat in den muur in den stal gedrongen en heeft de beide dieren gedood, zonder Pierre Peyronne, die er oppaste, eenig letsel te doen.

Denzelfden dag heeft de bliksem nog grootere ongelukken te weeg gebragt voor de inwoners van *Colbourdon,* gemeente *Massat,* op de plaats *Moulas-le-Plat,* op den berg *du Port.* Jean Pierre Claustre, oud twintig jaren, bewaakte de kudden op dezen heuvel, toen de slag hem aan de linkerslaap trof en hem oogenblikkelijk doodde. De electrische stroom is dwars over maag en buik gegaan en bij den regter hiel uitgekomen, en liet op het lijk een zwart en groenachtig spoor achter.

Twee anderen, Icart en Dégeil, die gelijktijdig met dezen ongelukkige hunne schapen bewaakten, hebben verklaard, dat Claustre, in het hevigste van het onweer, zijne hut verlaten had, om zijne verstrooide en verschrikte schapen bij elkaar te brengen, en ze binnen de omheining te doen gaan. Op dat oogenblik heeft de straal hem getroffen. Men heeft hem met het aangezigt ter aarde liggende gevonden, den regenkap van zijn mantel open en de helft der muts gescheurd. Tien minuten voor den noodlottigen slag was ook eene geit, ter zijde van de hut, waarin zich de herders ophielden, door den bliksem gedood.

Wij lezen in het rapport van den geneesheer, die geroepen was, om verklaring af te leggen ~~omtrent den staat van het lijk des ongelukkigen Claustre:~~ De oogen waren gesloten, de mond flaauwtjes half geopend; 't gelaat was volkomen kalm, en droeg geen enkel spoor van lijden.

— Een koopman te Parijs had den vorigen zondag verscheiden zijner vrienden gevraagd in een landhuis, gelegen op het grondgebied van de gemeente Banlieue. Onder de genoodigden was mevrouw N., die, in weerwil van de zorg en voorkomendheid, waarmeê men haar behandelde, niet in de algemeene vrolijkheid deelde. «Ik kan mij niet vermaken,» zeide zij, «terwijl mijn kind verre van mij is.»

Men wist, dat deze dame inderdaad, na 't vertrek haars zoons, die als soldaat naar Afrika gegaan was, ter prooije was aan diepe zwaarmoedigheid.

Toen de avond kwam, verspreidden de gasten zich in den tuin en tegen tien uren, toen zij terug wilden keeren, bemerkten zij, dat mevrouw N. niet meer bij hen was. Zij gingen dadelijk zoeken, en vonden haar, na eenige oogenblikken, aan een boom in den tuin hangen.

SPANJE.

De beroemde brug van Alcantara met den Trajaanschen triumfboog — een der meest grootsche werken uit den tijd der Romeinen — is afgebroken, om van de steenen elders gebruik te maken. Dit gebeurt in een Europeschen staat in de 19de eeuw! Deze Romeinsche brug, welke bij Alcantara over den Taag lag, was 670 voet lang, 28 voet breed; de triumfboog op de brug had eene hoogte van 40 voet.

— Dezer dagen overleed te Ceuta eene vrouw, Augustina Zaragosa genaamd, die zich in den oorlog tegen Frankrijk, vooral in den slag van Saragossa, zoo dapper gekweten heeft, dat haar de rang van tweeden luitenant bij het Spaansche leger werd toegekend. Als men nagaat, dat zij onderscheidene ridderkruisen op de borst droeg, die zij in dezen roemruchtigen strijd verkregen had, dan verdient zij teregt haren naam onder de Spaansche heldinnen en de hooge eer, die aan hare nagedachtenis wordt bewezen.

— Aan het Spaansche blad *Iberia* wordt medegedeeld, dat de Engelschen groote fortificatie-werken te Gibraltar aanleggen, vooral aan de zeezijde, ten einde aldus de nadering van schepen op eenig ander punt dan van de haven, te beletten. Deze toerustingen in een tijd van diepen vrede, aldus wordt er bijgevoegd, verdienen bevreemding.

RUSLAND.

In de handelswereld van St. Petersburg wordt veel over een ontwerp gesproken, dat, indien het uitgevoerd wordt, van groot gewigt voor den russischen handel zal zijn. Het handelt over de verbinding van Tiflis, door middel van spoorwegen, met de Caspische en Zwarte zeeën. Dit zou voor Rusland het middel zijn, om den handel uit het binnenland van Azië te verkrijgen, die tegenwoordig over Turkije gaat.

— Ofschoon de Amerikaansche ondernemers, die het ligten der voor Sebastopol gezonken schepen beproefd hebben, hun ontwerp hebben moeten opgeven, met het oog op de wijze, waarop die schepen door de wormen zijn aangetast, hebben eenige personen, aan wier hoofd de heer Gervau staat, een contract met het russische gouvernement gesloten, om de haven van Sebastopol weer vrij te maken, door de wrakken der schepen uit den weg te ruimen. De andere Amerikanen zijn naar Noord-Amerika teruggekeerd.

TURKYE.

Te Marseille zijn tijdingen ontvangen uit Constantinopel, loopende tot 2 Junij. Bij gelegenheid van het huwelijk der jeugdige sultanes, hebben er vele feestelijkheden plaats gehad. De hoofden van de verschillende gezindten zijn allen daarbij uitgenoodigd geworden, hetgeen een groote sensatie heeft verwekt. De sultan heeft, den 1sten dezer, het corps diplomatiek ontvangen, bij welke gelegenheid de heer de Thouvenel, als oudste diplomaat, het woord heeft gevoerd.

— Een blad, dat voor half officieel doorgaat, verklaart zonder omwegen, dat Engeland en Turkije nimmer de doorgraving der landengte van Suez zullen gedoogen.

— Te Pera heeft een ernstig ongeluk plaats gehad. Er is eene plank in een voorloopig opgetrokken Grieksche kerk ingestort, terwijl aldaar de godsdienstoefening plaats had. Dertig personen zijn hierdoor gedood of gewond.

— De ketel van de pakketboot *Djeddah* is gesprongen, op het oogenblik dat zij naar Syrië zou vertrekken. Verscheidene personen hebben hierdoor ernstige wonden bekomen.

— Op Rhodus, te Samsoun en te Sokica is veel regen gevallen. Ten gevolge hiervan is de vrees voor een ongunstigen oogst geweken. Den 28sten Mei zijn te Samsoun eenige schokken van aardbeving waargenomen.

— De gezanten van Oostenrijk en Engeland sporen de Porte tot tegenstand aan in de kwestie van Montenegro. De heer de Thouvenel heeft zich tot den divan in strenge en dreigende bewoordingen uitgelaten. Hij heeft onder anderen verklaard, dat de Fransche schepen de Adriatische zee niet zouden verlaten, zoolang de houding der Turksche troepen een nieuw conflict deed vreezen. De Russische gezant heeft zich ook in krachtige bewoordingen in gelijken geest uitgelaten.

De Porte heeft aan den heer de Lesseps doen weten, dat zij gaarne zou zien, dat de doorgraving der landengte van Suez ondernomen werd zonder hare vergunning, even als dit plaats heeft met den spoorweg, die door de Engelschen aangelegd wordt.

— Volgens berigten uit Candia van den 1sten Junij, nemen de onlusten aldaar eene ernstiger wending. Vely-pacha zet de Turken aan tegen de Christenen. De Albanesche troepen, die uit Salonica aangekomen zijn, maken zich aan allerlei wreedheden schuldig. De Christenen blijven op de terugroeping van Vely-pacha aandringen. In de provincie Sphakia heeft de Christelijke bevolking de wapenen opgevat, terwijl zij vast besloten heeft, zich in het gebergte terug te trekken. Er zijn aan de Europesche consuls en den Sultan petitien gezonden. Volgens een gerucht zou Vely-pacha vervangen worden door Hassan-pacha, gouverneur van Rumelie.

— Men schrijft van Beyruth, dd. 6 Junij aan de *Presse d' Orient :*

Ik heb u heden slechts één nieuwstijding mede te deelen, maar die is grappig genoeg. Ik hoop, dat de houders van handelspapieren er hun voordeel mede mogen doen. Een zekere X., een inlandsch koopman, had van het huis Houri alhier een wisselbrief van 15,000 francs op Apalyra te Marseille gekocht, en per brief had hij aangenomen, om aan Houri, binnen zes maanden, de waarde van gezegden wissel te betalen. Het stuk van 15,000 francs werd verhandeld en verzonden, maar later kwam het met protest te Beyruth terug. En, daar de trekker en de betrokkene beide failliet waren verklaard, nam de houder van den wissel zijne toevlugt tot X., die hem het bedrag met de retourkosten betaalde.

Nu bleef nog de brief van X. voor de contra-waarde der 15,000 fr., die in omloop was, over; deze werd hem op den vervaldag gepresenteerd. X. opende koelbloedig zijne *caisse*, alsof hij er het geld wilde uitnemen, maar vroeg den brief te zien, om zich van de naauwkeurigheid des bedrags en des vervaldags te vergewissen. De brief werd hem ter hand gesteld en raadt eens, wat hij er meê deed, toen hij hem in handen had? Gij raadt het in geen honderdmaal: hij verslond hem, in plaats van hem te betalen. Daar het bewijs van regt op genoemde som nu verdwenen was, kon de ex-houder van den brief, bij volstrekt gebrek aan bewijzen, niets ter wereld tegen zijn debiteur uitrigten. Deze daad heeft een groot schandaal verwekt. Zal zij ongestraft blijven? Waarom niet? Mijnheer X. gaat met zijne zaken voort als vroeger en wandelt vrij de stad door.

EGYPTE.

Men leest in den *Moniteur Universel*, de volgende bijzonderheden over het verschrikkelijk ongeluk, dat Egypte in rouw gedompeld heeft en bereids, een paar maanden geleden, door ons werd medegedeeld :

Alexandrië, 18 Mei.

De Baïramfeesten zijn gestoord door eene gebeurtenis, die prins Achmet-pacha, onmiddelijk opvolger van den onderkoning, het leven heeft gekost.

Op den laatsten dag van Ramazan, had Saïd-pacha zich, met een groot gedeelte van zijn leger, naar Alexandrië begeven, om de gelukwenschen zijner onderdanen te ontvangen. Prins Achmet was van Caïro gekomen, om deze plegtigheid bij te wonen. Den volgenden dag begaf hij zich weer op weg, vergezeld door zijn oom Halim-pacha, broeder des onderkonings, die eveneens naar Caïro terugkeerde. Te Kafr-leïs werden de reizigers, als naar gewoonte, in een stoomboot over de Delta gevoerd. De wagens der eerste klasse werden daarentegen op de pont geplaatst, die, in afwachting tot de brug gereed is, tot gemeenschap tusschen de beide oevers dient, door middel van een sterke ijzeren keten. Deze pont heeft in de onderste verdieping eene stoommachine, bestemd om haar in beweging te brengen, en boven een brug of bewegbare planken, die, hoe de waterstand ook zij, opgeheven of neergelaten wordt door middel van een werktuig, tot op de hoogte van den spoorweg, en op deze wijze kan zij zes wagens bevatten. De drie eerste wagens van den trein, waarin de prinsen zich bevonden, waren boven op de pont geplaatst, en naar 't scheen te haastig door de bedienden gedreven. Daardoor kon de goederenwagen, die aan het hoofd was, niet door den zwakken dwarsbalk, die het einde uitmaakt van de rails aan het uiterste der brug, opgehouden worden, en werd in den Nijl gesleept. Deze zeer zware wagen sleepte de beide anderen mee, voordat zelfs de personen, die er in waren, hun toestand konden weten. Alleen Halim-pacha hoog, toen hij de fellahs hoorde schreeuwen, zijn hoofd en een gedeelte zijns ligchaams buiten het portier, bijna op het oogenblik van den val, en redde zich door zwemmen. Al de reddingsmiddelen, waarover men kon beschikken, werden onmiddelijk in het werk gesteld, maar men haalde slechts lijken uit het water.

Men weet het juiste aantal slagtoffers niet. 't Ligchaam van Achmet-pacha werd het eerst gevonden, daarna Khai Eddin-pacha, oud minister van koophandel, en eindelijk eenige mamelukken van het gevolg der prinsen. Achmet-pacha is naar Caïro gevoerd, waar hij gewoonlijk woonde, en waar hij door het arabische volk zeer bemind was.

Door den dood van Achmet-pacha, wordt zijn broeder Ismaïl-pacha, zoon van Ibrahim-pacha, de opvolger des onderkonings.

Alexandrie, 18 Mei. — De dood van Achmet-pacha heeft diepen rouw in geheel Egypte verwekt. 't Was een onderwezen en verstandig mensch, aan werkzaamheid en orde gewoon, en begeerig, om den voorspoed zijns lands door maatregelen van practisch nut te vergrooten. 't Algemeen gevoelen is, dat zijn verlies wezenlijk een algemeen ongeluk is. Hij laat een zoon van drie jaren na.

— Men schrijft uit Alexandrië, van den 5den Junij, aan de *Presse d' Orient :*

De Fransche oorlogschepen blijven nog steeds in onze haven gestationeerd.

— De Fransche consul heeft, de vorige week, aan den vice-admiraal en de état-mayor van de *Pomone* een groot diner gegeven. Verscheidene toasten zijn op den keizer der Franschen en den onderkoning ingesteld. De meest vrije en ware vrolijkheid heerschte bij dit banket, waarvan de honneurs door den heer en mevrouw Sabatier, met echt Fransche beminnelijkheid, zijn waargenomen.

— Ll. Maandag heeft men hier met groote verrassing het onvoorzien vertrek van twee kooplieden, met name *Reigler* en *Stilzer*, vernomen, die onder valsche namen gevlugt zijn, eene som, vermoedelijk ten bedrage van 200,000 francs, ten koste van verscheiden kooplieden en bankiers, medenemende. Men vervolgt hem en hoopt hen te vatten. Twee Walachen, die hunne vlugt begunstigd hebben, door hun paspoorten te leenen of te verkoopen, bevinden zich in handen der justitie.

— Van hier vertrekken eene menigte personen naar Europa. Het jaargetij der reizen is gekomen, en ieder schip voert verscheidene familien meê. De reis van Mustapha-pacha naar Frankrijk is, ten gevolge van het ongeluk, gebeurd met zijn broeder, wijlen Achmet-pacha, uitgesteld.

AMERIKA.

Met de *Afrika* zijn 12,000 aan specie en berigten uit New-York van 9 Junij ontvangen. Nieuwe klagten omtrent de Britsche kruisers had men niet vernomen, en het was reeds gebleken, dat vele van de vroeger vermelde feiten verdicht of overdreven waren. De agitatie verminderde dus en ook de senaat was minder oorlogzuchtig gestemd. Den 7den verwierp dit ligchaam het voorstel, om tien nieuwe kanonneersloepen te bouwen en vergenoegde het zich met zijne goedkeuring te schenken, aan den bouw van zes stoomboten voor de Chinesche stations. Denzelfden dag verwierp de senaat ook een voorstel, om den president te magtigen, in zekere gevallen kaperbrieven af te geven. In het Huis van vertegenwoordigers was niets belangrijks voorgevallen.

— Te New-Orleans duurde den 7den het geschil tusschen de stedelijke autoriteiten en het comitté van waakzaamheid voort. Verscheidene leden van het laatstgenoemde waren in hechtenis genomen en drie of vier anderen hadden, door de toevallige losbranding van een kanon, den dood gevonden. Generaal Smith was, met eene meerderheid van 290 stemmen, tot mayor der stad gekozen.

— Uit Utah zijn de berigten zoozeer in tegenspraak met elkander, dat men er niet wijs uit kan worden. Volgens sommige heeft Brigham Young zich onderworpen, volgens andere bereiden de Mormonen zich tot tegenstand voor.

— Uit Washington schrijft men aan de *New-York Herald*, dat weldra merkwaardige openbaringen, betreffende de plannen der Europesche regeringen, om door de vorming van een Centraal-Amerikaansch Staten-verbond, een grens te stellen aan den lust tot uitbreiding van de Vereenigde Staten, aan het licht zullen komen. Costa Rica zoude de kern van dit verbond worden. Men wil alle wegen over de landengte aankoopen, om die onder gelijke voorwaarden aan alle natiën voor het transito-verkeer aan te bieden. Frankrijk en Engeland zouden dit gemeenschappelijk waarborgen, terwijl de Vereenigde Staten zouden worden uitgenoodigd dit ook te doen.

— Wij vinden in een Amerikaansch blad de volgende regelen, ten bewijze, tot welk een graad van volmaaktheid de reclame aan gene zijde des Atlantischen Oceaans gestegen is.

Een groot Indiaansch skelet werd kortelings in Massachusetts opgegraven. Naast het ligchaam, dat zittende, met het gelaat naar 't Oosten gekeerd, begraven was, heeft men een ijzeren tomahawk gevonden, eenige gereedschappen van steen en van gebrande aarde, en een goed verzegeld pak. Toen men het geopend had, kwam een stuk stof te voorschijn, waarop, met romeinsche letters, zeer duidelijk geschreven stond :» Koopt uwe kleêren bij *Grandville Stokes*, den kleermaker naar de *Chestunt Street*, no. 607.»

— De *Gazette de Triest* van den 15den Mei bevat eene correspondentie van New-York, waarin men eenige aanduidingen vindt over de rol, die de Amerikanen denken te kiezen in het conflict met China.

De instructies, die de gevolmagtigde in China ontvangen heeft, zijn openbaar gemaakt. Het doel, dat men zich voorstelt, is verheven; maar de middelen, welke men zich bedient, zijn zoo klein, dat men den gevolmagtigde geen verwijt kan doen over zijn minder schitterende rol in de zaken van China. Wat hij moet verkrijgen, is op de volgende wijze geformuleerd:

1e. De vestiging van eene permanente ambassade te Peking, die door den keizer-zelf ontvangen worde, en in regtstreeksche betrekking staan zal met den minister van buitenlandsche zaken; 2e gemeenschap met alle deelen van het rijk; 3e vermindering van de landrechten ... ting, in China geheven van koopwaren, die naar het binnenland naar de kustprovincien gevoerd worden; 4e volkomen vrijheid van godsdienst voor alle vreemdelingen, die in China leven; 5e maatregelen, om de zeerooverij aan de kusten van China tegen te gaan.

Deze eischen, zegt de aan den gevolmagtigde gegeven instructie, worden door den president als regtvaardig en nuttig beschouwd. Hij hoopt, zegt de dépêche, dat gij er toe zult bijdragen, om ze zooveel mogelijk door vreedzame overeenkomst te verkrijgen. Gij zult openlijk over alle punten van algemeen belang met de engelsche en fransche gevolmagtigden overleggen, opdat men het eenstemmig besluit kenne der drie volkeren, om geregtigheid, uitgestrekter en krachtiger handelsbescherming te verkrijgen. ... uwe zijde moeten deze pogingen zich bepalen tot een standvastig beroep op het gevoel van regtvaardigheid en op het staatkundig belang der Chinesche autoriteiten, en gij moet aan uw gouvernement de beslissing overlaten omtrent andere maatregelen, die, in den loop der gebeurtenissen, kunnen noodzakelijk ...

Aan 't einde dezer instructie komt de aanbeveling, om zich van de goede diensten van den Russischen ... te verzekeren, om aan den keizer te herhalen, ... Vereenigde Staten geene vijandelijke oogmerken ... China koesteren, dat zij handel zoeken, maar geen ..., en eindelijk om bekwamelijk van de gewigtige ... liteiten van den Chineschen opstand gebruik te ... enz. enz. enz.

CHINA.

Wij ontleenen de volgende passage aan eene ... ring, door lord Elgin gehouden in eene zamenkomst met de Engelsche kooplieden te Shanghae.

» Nog een woord, mijne Heeren! over de ... lende rollen, die wij in dit gewigtig werk te ... hebben, en meer in het bijzonder over de laatste ... snede van uw adres, waarin gij het vertrouwen uitdrukt, dat de resultaten mijner pogingen de uitgestrekte bronnen van China overvloediger zullen doen ... en onder het volk den invloed eener hoogere beschaving zullen verspreiden. De hoop, door de Engelsche ... kanten, bij het einde van den laatsten oorlog ... Groot-Brittanje en China, gekoesterd, is niet ver... lijkt; en ik ben van meening, dat, als de magt ... diplomatie gedaan zullen hebben, al 't geen men ... reden van hen kan verwachten, het werk, dat ... na te voltooijen is, nog maar pas een aanvang ... hebben genomen. Als de slagboomen, die den ... toegang tot het binnenste des lands beletten, zullen ... vallen zijn, zal de Westersche beschaving ... aangezigt tot aangezigt, niet met barbaarschheid, ... met eene in vele opzigten oude, vervallen en ... de beschaving, die echter in andere opzigten ... pathie en eerbied verdient. De christelijke be... zal zich den weg moeten banen bij eene scepti... verstandige bevolking, en zulks door duidelijk te ... dat een geloof, dat naar den hemel streeft, een ... waarborg voor de openbare en huiselijke zedelijkheid ... dan dat, 'twelk zich niet boven de aarde verheft ... vens zal het industrieele Westen zich in tegenwoordigheid ... bevinden van een buitengewoon vlijtige bevolking ... kan geen andere overwinning behalen in de worsteling ... is aangevangen, dan door het bewijs te leveren, ... natuurkundige wetenschap en werktuigkundige be... heid, toegepast op de kunst van voortbrengen, ... vergelijken zijn met de volhardendste pogingen ... niet wetenschappelijke industrie. Dat is de u... zen taak, tot welker vervulling ik mij gelukkig ... nen, in mijn kring het mijne bij te dragen.»

't Is moeijelijk, een verhevener en wijzer taal ... ren, en lord Elgin heeft de gedachten waardig ... drukt, die de christelijke beschaving moet be... hare betrekkingen tot de volken van het Oosten.

NIEUWS

Op het gebied van wetenschap, handel en nijverheid.

Ontdekkingen en Uitvindingen.

Plaatselijke gazproductie. De scheikundige Baldamus te ... lottenburg heeft eene machine uitgevonden voor het ma... gaz. Dit werktuig heeft zulk een geringen omvang, ... elke afzonderlijke lantaren kan aangebragt worden, en ... leg van groote gazfabrieken overbodig maakt. De stad C... burg zal nu door dergelijke gaztoestellen in 't klein verlicht ... deu.

Lithographische inkt. Te Weenen heeft een geëmploijeerde der staatsdrukkerij proeven genomen met eene uitvinding, welke, ... ze steek houdt, eene gansche omwenteling in het rijk ... ties zal veroorzaken. Hij heeft namelijk een inkt bereid, ... men zoodanig op steen teekent, dat er onmiddelijk afdrukken ... gemaakt kunnen worden. De teekening op steen wordt ... kere vloeistof geëtst, en komt dan onmiddelijk te voorschijn ... dat teekeningen, die anders dagen langen arbeid vereischen, ... nen weinige uren, voor den druk gereed kunnen wezen.

Nieuwe filtreermachine. De heer F. Ransome heeft ... treermachine uitgevonden van zoo geringe grootte, dat men ... den zak kan dragen. Zij bestaat uit een cylinder van 1 ... doorsnede en 2 tot 3 duim hoog; boven is er een schijf ... schouck zoodanig aan bevestigd, dat die eenigzins over ... heengebogen is en in het midden iets hooger uitsteekt, ... vindt zich eene pijp van nagenoeg 2 duim lang, die in ... stuk eindigt. Men steekt den porcuzen steen in het onzuivere

het aldus door de pijp heen. Het water is genoodzaakt, zijn door de fijne poriën des steens te nemen, wordt zoo doende ge-[illegible] en is dan volkomen drinkbaar.

Statistiek.

[illegible] *Roomsch-katholieke kerk* heeft 12 patriarchaten, waarvan [illegible] Europa: Venetië, Lissabon en Constantinopel —, 7 in Azië, [illegible] *in partibus infidelium:* Jerusalem, Antiochië der Melchiten, [illegible]chië der Maroniten, Antiochië der Syriërs, Babylon en Si-[illegible] der Armeniërs; — eindelijk 1 in spaansch West Indië; bui-[illegible] 818 bisdommen. Hiervan bevinden zich 617 in Europa, [illegible] alleen in Italië 274, waarvan 70 in den Kerkelijken Staat, [illegible] slechts 9 minder dan in Frankrijk met eene twaalfmaal [illegible]re bevolking. Sardinië is evenzeer rijk aan bisdommen, nl. [illegible] beide Siciliën hebben er 114; Toscane 21; Lombardije [illegible] Modena 5; Parma 4.

[illegible] Italië zijn: in Frankrijk 79; in Oostenrijk (zonder Italië) [illegible] waarvan 24 in Hongarije; Grootbrittannie heeft 44, waarvan [illegible] Ierland, in Duitschland zijn 16; in Portugal 20; in Tur-[illegible] Griekenland en op de Jonische eilanden 20; in Polen 15; [illegible]ropeesch Rusland 10; in Pruissen 8; in België 7; in Zwit-[illegible] 5; in Nederland 4.

[illegible] Azië zijn 65; in Afrika 11, in deze beide werelddeelen [illegible] *in partibus;* — in Amerika 124; in Australië 10.

[illegible]*tistiek der moorden.* In Engeland telt men jaarlijks gemid-[illegible] op 1 millioen inwoners 4 moordaanslagen, in Belgie 18, in [illegible]rijk Sardinië 20, in Frankrijk 31, in de Oostenrijksche [illegible]chie 36, in Toscane 42, in Lombardije 45, in Beijeren 68, [illegible]lië 90, in Rome 100, in Napels 200, terwijl in het Waadt-[illegible]ke gevallen bijna onbekend zijn.

Marinewezen.

[illegible] *Engeland* zullen *linieschepen* naar een *nieuw systeem* gebouwd [illegible]. De buitenzijden zijn bekleed met ijzeren, kogelvaste [illegible], die boven het dek uitsteken, en zoowel de bemanning [illegible]daarachter staande scherpschutters beschermen. Een enkele [illegible] wordt met stukken geschut van het zwaarste kaliber ge-[illegible] en met mortieren bezet, die kartetsen werpen. Dit oogen-[illegible]ijk lomp gevaarte moet zich toch met meerdere snelheid be-[illegible].

Geneeskunde.

[illegible] Parijzer *Gazette Médicale* beveelt de houtskool, als het beste [illegible] tegen brandwonden aan. Een stuk koude houtskool, op [illegible]ande plaats gelegd, heeft in vele gevallen, reeds na verloop [illegible] uur, de pijn volkomen gestild.

Natuurkunde.

[illegible]val. Uit Ulm werd dezer dagen geschreven, dat aldaar [illegible]agt en ten toon gesteld was een meerval (*siluris glanis*), [illegible] visch in den Bodensee, bij Eriskirch, op eene diepte van [illegible]00 voet, aan vischhaken en levend aas gevangen was. Deze [illegible] daar onder den naam van *weller* en in het noorden van [illegible]land onder dien van *wels* bekend, woog 96 pond en was [illegible], 8 duim lang en 12 duim breed. Deze in Europa de [illegible]e bekende zoetwatervisch is in de Bodensee zeldzaam; voor [illegible] geleden werd een van 63 pond gevangen, die toen voor [illegible]ootste gehouden werd. In de omstreken van Aalsmeer, het [illegible]nde, Leimuiden, worden nu en dan ook meervallen gevan-[illegible] ofschoon niet zoo groot als de bovengemelde, zoo verze-[illegible]oude visschers in die buurt, dat daar ook buitengewoon [illegible] *gezien* en in vroeger jaren gevangen zijn; zij houden zich [illegible] diepe modderige plaatsen op, hebben een wreed terugstoo-[illegible]terlijk, breeden kop met knevels en scherpe tanden, daar-[illegible]e oogen en glad donker vel, zij zijn sterk, zeer roofzuch-[illegible] de grootste schade aan de baarstoven. In Engeland [illegible] zoo zeldzaam, dat schrijvers van naam aan hun bestaan [illegible] en ze bij de spreukjes van de groote zeeslangen en an-[illegible] watermonsters wilden rangschikken. De Weichsel en de [illegible] leveren de grootste exemplaren, vooral de Weichsel, waar-[illegible] van 300 tot 400 ℔ zwaar gevangen zijn. Dr. D. Lubach [illegible] in het *Album der Natuur* van 1852, 7e aflevering, de euro-[illegible] meerval beschreven, en in het cabinet van natuurlijke his-[illegible]an Dr. van Breda, te Haarlem, zijn twee, in het Haarlem-[illegible]ir gevangene, te zien.

Oprigting van een Museum- gebouw te Batavia.

[illegible] deze hoofdplaats onlangs door het Oostenrijksch oorlogs-[illegible] Novara werd bezocht, betoonde het état-major zich, zoo als [illegible]weet, zeer ingenomen met onze Nederlandsche vestiging in [illegible]sten, wier ontwikkeling en aanzien, naar het scheen, de [illegible]erde verwachting der reizigers ver overtrof. Twee groote [illegible]en echter hoorde men hen gedurig bejammeren; het eene, [illegible]oedduisternis van Batavia, en het andere daarin bestaande, [illegible]nauwelijks één sierlijk publiek gebouw de stad der bevallige [illegible] opluistert en het oog van den vreemdeling treft. Wie onzer [illegible] gebreken ontveinzen of die opmerkingen ongepast achten? [illegible] de donkere avonden hebben wij onlangs onze meening ge-[illegible] tevens op het middel gewezen, om daaraan voor goed een [illegible] maken; de oprigting eener GAZ *maatschappij.* Over het [illegible] gebrek valt niet minder te zeggen. Geen zuil of toren ver-[illegible]ch stout, geen front maakt indruk, geen fontein springt, [illegible] niet al, dat men nergens ziet en overal mist? Doch wij [illegible] thans over de gebrekkige verfraaijing der hoofdplaats niet [illegible] uitweiden, maar ons alleen bepalen tot een punt, dat niet [illegible] op het gebied van fraaiheid, maar vooral op dat van groot [illegible]en nut behoort.

[illegible] vinden hier natuuronderzoek en wetenschap gelegenheid, [illegible]nne kostbare verzamelingen en bibliotheken te bewaren en [illegible] doelmatige en nuttige wijze voor het belangstellend pu-[illegible] toegankelijk te maken? Waar zal men aangenaam bijeenko-[illegible]opdat allen mogen vernemen, wat door de enkelen is verrigt? [illegible]een locaal voor een museum, noch voor eene boekerij, noch [illegible] houden van algemeene vergaderingen, wat als zoodanig ge-[illegible] mag worden, treft men ergens aan. Wel is waar had tot [illegible] het Bataviaasch genootschap van kunsten en wetenschap-[illegible] twee gebouwen van het gouvernement in gebruik; doch het [illegible] werd ontruimd en zal uithoofde van het gevaar van instor-[illegible] spoedig moeten worden afgebroken. Daardoor zijn alle ver-[illegible]ngen van het genootschap in het andere locaal op een gehoopt, [illegible]ig, dat bij meer aanwinst van voorwerpen en boeken, de [illegible] ruimte reeds ontbreekt. Zoo doende bestaat er natuurlijk vol-[illegible] geen overzigt, veel minder gelegenheid tot studie, terwijl [illegible]en dit gebouw zijn besten tijd heeft beleefd en voor het [illegible] vele opzigten ongeschikt is. Bedriegen wij ons niet, dan [illegible] de Natuurkundige vereeniging geheel eene plaats om hare [illegible]etten voor natuurlijke historie enz. uiteen te zetten, en ook [illegible]atschappij van nijverheid verkeert met hare bezittingen in [illegible] geval. Wij moeten de volharding dier instellingen be-[illegible] om, bij het dagelijks gevoel van zulk eene groote be-[illegible], met haren arbeid op den ingeslagen weg voort te gaan? [illegible] durft, onder deze omstandigheden, aan uitbreiding van mu-[illegible] bibliotheken denken? En hoe menig nuttig vak blijft door [illegible]e oorzaak onbewerkt en verwaarloosd? Om een enkel voor-[illegible] noemen. Nederlandsch Indië is een eilandengewest, met [illegible]verschillende volken, bij welke allen natuurlijk de scheepvaart [illegible]voornaamsten band van handel en verkeer moet vormen. Ver-[illegible] tak van het volksbestaan hier dus niet eene bijzondere [illegible]ing en behartiging? Zou een afzonderlijk zeevaartkundig [illegible], als onderdeel, hetzij van volkenkunde hetzij van nijverheid, [illegible] overtolligs zijn en alleen als curiositeit kunnen prijken? [illegible] is het met den landbouw en andere vakken van mensche-[illegible]werkzaamheid gelegen. Hoe zal men de industriële krachten [illegible] Indië leeren kennen, ontwikkelen en besturen, zonder [illegible] de voorwerpen ter vergelijking voor oogen te hebben? Dat [illegible] onmogelijkheid.

[illegible] wij nu trachten, zooveel in ons ligt, de bestaande be-[illegible]e te ontleden.

[illegible] vereenigingen houden hier tot uitbreiding van wetenschap [illegible] nijverheid hare krachten gespannen. Zij zijn de reeds boven-genoemde: het Bataviaasch genootschap van kunsten en wetenschappen, sedert tachtig jaren bestaande; de Natuurkundige Vereeniging in N. I., nu acht jaren werkzaam, en de Ned. Ind. Maatschappij van Nijverheid, die aan de Bataviasche Tentoonstelling van 1853 haar ontstaan te danken heeft.

Het Bataviaasch genootschap bezit op het oogenblik de volgende cabinetten:

1e. Eene rijke verzameling van delfstoffen dezer gewesten, die zeker echter nog veel aanvulling behoeft

2e. Een volkenkundig museum, mede zeer belangrijk, doch waar thans het plaatsgebrek de zoozeer noodige en verlangde uitbreiding verhindert. Intusschen dient men voor oogen te houden dat deze voorwerpen, in zekeren zin, de volksgeschiedenis van Indië uitdrukken en dus, alleen van dat standpunt beschouwd, hoogst kostbaar zijn.

3e. Een oudheidkundig museum, eenig in zijne soort, omdat de steenen en metalen beelden hoofdzakelijk afkomstig zijn van Java's alouden Hindoetijd.

4e. Een cabinet van Indische munten, door den ijver van den directeur *E. Netscher* onlangs bijeengebragt.

5e. Eene verzameling van schedels enz. enz

6e. Eene bibliotheek in alle vakken, die thans ongeveer drie duizend titels telt en dagelijks, blijkens de in 's genootschaps tijdschrift gepubliceerde opgaven, toeneemt. Buitendien bezit het genootschap eene menigte Oostersche handschriften, die gewis de meest zorgvuldige bewaring vorderen.

De Natuurkundige vereeniging zal, naar wij vermeenen, de volgende localiteiten behoeven:

1e. voor natuurlijke historie;

2e. voor physische en andere instrumenten;

3e. voor een scheikundig laboratorium, althans voor een chemisch cabinet;

4e voor ontleedkundige en mikroskopische onderzoekingen enz. enz.

5e voor eene bibliotheek.

Door de Maatschappij van Nijverheid zullen verlangd worden:

1e een locaal voor voorwerpen van Nijverheid in het algemeen;

2e een dito voor voorwerpen van landbouw, inzonderheid Indische;

3e een dito met betrekking tot het zeevaartkundig bedrijf. Wij gelooven toch, dat dit vak meer eigenaardig onder nijverheid dan onder volkenkunde behoort. In het algemeen mogen wij evenwel niet voorbijgaan op te merken, dat volkenkunde en nijverheid dikwijls naauw aan elkander grenzen.

4e eene bibliotheek.

Ziedaar dus kortelijk opgesomd de elementen voor een algemeen museum, waarin ieder der drie genoemde vereenigingen zijne eigene afdeeling behoort te hebben. Wat de drie bibliotheken betreft, deze zouden zich gevoegelijk tot eene bibliotheek met drie groote afdeelingen laten zamenbrengen. De Natuurkundige vereeniging zou uitsluitend dienen te verzamelen, wat op het gebied der natuurwetenschappen of der zoogenaamde Natuurlijke wijsbegeerte behoort; de Maatschappij van Nijverheid uitsluitend wat tot haar betrekking heeft, en het Bataviaasch genootschap het overige. Dat bij de boekerij eene wel ingerigte Leeskamer noodig is, behoeven wij naauwelijks aan te roeren.

Het algemeen beheer der bibliotheek worde uitgeoefend door eene commissie, uit bestuursleden der drie vereenigingen gekozen.

Nog bestaat er eene groote behoefte, waaraan, naar ons inzien, het algemeene gebouw tevens te gemoet kan komen. Wij bedoelen eene zaal, geschikt tot het houden van Algemeene vergaderingen, ook ten dienste van andere instellingen dan de evengenoemde. Dat het gebouw voor doelmatige uitbreiding vatbaar moet zijn en op eene plaats worden opgerigt, die daartoe ruimte overlaat, spreekt van zelf. Zouden zoogenaamde ijzeren gebouwen verkieselijk zijn boven steen? Deze en vele andere vragen, tot het onderwerp betrekking hebbende, willen wij voor het oogenblik in het midden laten.

De groote kwestie is: door wie een gebouw of gebouwen, van dien omvang, en dus zoo kostbaar, zullen worden tot stand gebragt. De vereenigingen-zelven, al spannen zij al hunne krachten zamen, zullen daartoe niet ligt de middelen bijeenbrengen, en wij vermeenen ook, dat de tot dus ver aangewende pogingen geheel vruchteloos zijn geweest. Maar al mogten zij in de oprigting slagen, dan nog zouden het gewoon onderhoud, de zwaardere reparatiën en de noodzakelijke uitbreidingen de kassen dermate blijven bezwaren, dat er voor de beoefening der wetenschappen, de vermeerdering der verzamelingen en boekerij, dus het eigenlijke doel, geene fondsen zouden overschieten. Naar ons inzien is het, zoo als de zaken nu staan, niet mogelijk, dat een locaal voor een museum door particuliere handen worde tot stand gebragt en onderhouden.

Zal men dan de verzamelingen en bibliotheken aan het gouvernement trachten over te doen, het gouvernement voor de zaak verder laten zorgen en dus eigenlijk van de vereenigingen, nu geheel particulier, eene gouvernements instelling, onder den titel van akademie, instituut of zoo wat, willen maken? Dat klinkt fraaijer dan het is, althans wanneer men, in het algemeen, wetenschappelijke staatsinstellingen met burgerlijke vereenigingen van dien aard vergelijkt. Dat zou aan de uitbreiding der wetenschap in Indië waarschijnlijk geen goed doen. Het ligt niet in onzen volksgeest, en dien mag men bij de vaststelling van een algemeen plan toch wel een weinig raadplegen. Dat zou de krachten, die nu door eigen aandrift zoo fiks zamenwerken, ongetwijfeld verlammen. Om een voorbeeld te noemen: men kan zich verzekerd houden, dat onze Natuurkundige vereeniging gedurende de weinige jaren van haar bestaan, niet zooveel zou hebben gewrocht, wanneer zij eene instelling van den staat ware geweest. Grootscher titels zijn geen waarborg voor grootscher werken. Het laatste middel tot verkrijging van een algemeen gebouw is dus een beroep op de goede gezindheid van het gouvernement.

Wij voeden alle hoop, dat die zoo noodige ondersteuning niet achterwege zal blijven. Mogten wij hierin niet dwalen, dan drage het gouvernement de uitwerking en het tot standbrengen der zaak, het toezigt over de oprigting enz. enz., aan eene commissie van deskundigen op.

Er worde begonnen met de uitloving eener premie voor het bestgekeurde plan, waartoe de tijd niet te kort zij gesteld, opdat ook bouwkundigen buiten Batavia kunnen mededingen.

Staat het Museum eenmaal daar, dan blijve het verder beheer over het gebouw-zelf van gouvernementswege aan eene commissie van deskundigen.

Wij eindigen voor den oogenblik met den wensch, dat, in het belang van de beoefening der wetenschappen en van de algemeene ontwikkeling, de hoofdplaats van Nederlandsch Indië weldra met een Museum en eene Bibliotheek zal prijken, welke met die in andere landen kunnen wedijveren, onze vereenigingen tot onverdroten arbeid aansporen, een onberekenbaar nut voor allen opleveren en der Indische regering tot eene blijvende eerzuil strekken.

Aan deze verre oosterstranden zullen de palmen der beschaving eenmaal onze schoonste zegeteekenen zijn.

(Redactie).

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	NAAR
Augustus	9	Engelsch	Sea Nymph	Mourick	Londen	5 Mei.	Shanghay.
〃	—	Nederlandsch	President van Rijckevorsel	Vermey	New-Port	27 April.	Singapore.
〃	10	〃	Javaan	Minmix	Amsterdam	7 Mei.	Batavia.
〃	14	〃	Vijf Gebroeders	Teensma	〃	8 〃	〃
〃	—	Fransch	Boutelaux	Lubis	Hongkong	10 Julij.	Bordeaux.
〃	—	Nederlandsch	Java	Stikkel van Dam	Macao	16 Junij.	Bombay.
〃	15	Engelsch	Hero	Sutherland	Batavia	14 August.	Mauritius.
〃	—	〃	Idas	Westcott	Greenoch	22 April.	Shanghay.
〃	—	Amerikaansch	Ceylon	Tussott	Singapore	26 Julij.	Padang.

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Gelderland*	D. Crap Hellingman		Haager & Schuurman.
〃	〃	Louize Jacoba Johanna*	B. Drajer		〃
〃	〃	Julie	R. Beem		〃
〃	〃	Jacoba en Christina	J. C. Berk	Samarang	〃
〃	〃	Johanna en Geertruida*	Flens		Maclaine Watson & Co.
〃	〃	de Drie Vrienden*	L. P. Anderson	Samarang	〃
〃	〃	Gebroeders	C. de Groot	Nederland	〃
〃	schip	Soerabaija	A. M. Swart	Nederland	Busing Schröder & Co.
〃	brik	Henrica	Strakhelder	Nederland	〃
〃	bark	Petronella Catharina*	T. Hagen	Samarang en Soerabaija	de Weerdt Ruijl & Co.
〃	brik	Libra*	Van Os	Soerabaija	Morgan Melbourn & Co.
〃	bark	Madura	Schagen van Leeuwen		Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Jhr. Mr. van de Wall van Puttershoek*	K. F. Lammerts		〃
〃	〃	Jeannette Cornelia*	Verhoeven		〃
〃	〃	Julia*	van der Kolff		〃
〃	〃	Grootmeester National*	Giesse		〃
〃	〃	Admiraal de Ruijter	B. Koster		E. Moormann & Co.
〃	〃	Maria Agnes	B. ten Brink	Nederland	〃
〃	〃	Java's Welvaren*	Doornbos		Paine Stricker & Co.
〃	〃	Phoebus*	de Roever qq.		〃
〃	〃	Loopuit	J. Haring		Landberg Bezoet de Bie & Co.
〃	〃	Cornelia en Geertruida*	C. E. Hoeksma	Samarang	〃
〃	〃	Johanna Christina*	J. R. de Boer		〃
	schip	Noord Braband	H. R. Bok		〃
〃	bark	Hendrik-Ido-Ambacht*	L. Bijl		van Ommeren Rueb & Co.
〃	schip	Neêrlands Koningin*	G. Geerling		〃
〃	〃	Van Olden Barneveld*	N. F. Hoet		〃
〃	bark	Twee Anthonij's*	C. van Rijn van Alkemade		Reijnst & Vinju.
〃	〃	Jeannette*	T. Visser		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Resident van Son*	C. Kramers		〃
〃	〃	Albrecht Beijling	P. L. Muller		〃
〃	〃	de Zwijger	P. P. Hoogland		〃
〃	〃	Calijpso*	D. R. Nolles		〃
〃	schip	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma		〃
〃	〃	Javaan*	H. Minmix		〃
〃	〃	Bernard Hertog van Saxe Weimar	P. H. Hazewinkel	Nederland	Dümmler & Co.
〃	〃	Karel en Henricus	A. van der Geer		〃
〃	〃	Kortenaar	A. Glazener Jr.		J. Cezard & Co.
〃	bark	Bellatrix	Sandberg		〃
〃	〃	Antonia Geertruida	Browning		〃
Nederl. Ind	〃	Bintang Oetara*	Meijer		Baijs Jacobsen & Co.
〃	〃	Aladanie*	Goestie Tassim	Kottee	〃
〃	〃	Asiah Bandjermassing*	Akiel	Samarang	〃
〃	〃	Machmoed*	Moh. bin Malik	Soerabaija en Banjermass.	〃
〃	〃	Al Osmanie*	Sech Moh. Bahasoan	Riouw en Singapore	〃
〃	〃	Faid Alim*	Said Hoesin	Kandanghauer	〃
〃	〃	Adenan*	Djamaloedin		〃
〃	〃	Aloewie Segaf*	SoEgie		〃
〃	〃	Anis Balgair*	Sech bin Soenkar	Indramaijoe	B. J. Jacobs.
〃	〃	Sara Eleonora*	D. Schuijmer	Samarang	Cassalette & Co.
〃	schoener	Chieftain*	L. de Jonge		Reijnst & Vinju.
Engelsch	bark	Northumbrian*	Smith	Rotterdam	Maclaine Watson & Co.
〃	brik	Hestrel*	Smitt		〃
〃	schip	Norwood*	T. Bristow		〃
〃	〃	Monsoon*	Stare		Hunter Houghton & Co.
〃	bark	Saxon King*			〃
〃	schip	Thames*	Luckey		〃
〃	bark	Anna Forster*	Clarke		〃
〃	〃	Omagh*	Davidson		〃
Fransch	schip	Ville de Paris*	Marillet		C. Bahre & G. Kinder.
〃	〃	Godefroij*	le Compte		Busing Schröder & Co.
〃	〃	Jessore*	C. Gachet		J. Cezard & Co.
Amerikaansch	bark	J. B. Lancaster*	Small		Paine Stricker & Co.
〃	schip	Golden Rule*	Maij		Maclaine Watson & Co.
〃	〃	Telegraph*	Giles		Hunter Houghton & Co.
Deensch	bark	Helvetien*	Bruhn		Metzendorff Wilmans & Co.
Bremer	〃	E. Melchers Sen*	Petjuch		Busing Schröder & Co.
Zweedsch	〃	Australia*	Strömberg		E. Moormann & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
Augustus	15	Ned. Indisch	bark	Faid Alim	Said Moh. Segaf	Riouw	24 Julij.	Buijs Jacobsen & Co.
„	—	Nederlandsch	schip	Javaan	H. Mimmix	Amsterdam	7 Mei.	R. Kopersmit & Co.
„	—	Hamburgsch	bark	Tell	Koch	Rio-Janeiro.		C. Bahre & G. Kinder.
„	16	Ned. Indisch.	stoomsch.	Palembang	H. J. Roseboom	Sinkawang	12 Aug.	W. Cores de Vries.
„	—	Nederlandsch	bark	Luconia	C. J. D. Hulshoff	Rotterdam	6 April.	van Ommeren Rueb & Co.
„	—	„	„	Calijpso	D. R. Nolten	Amsterdam	9 „	B. Kopersmit & Co.
„	—	„	schip	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma	„		„
„	—	Ned. Indisch	stoomsch.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Samarang	15 Aug.	Levert & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Augustus	15	Ned. Indisch	schoener	Berkatool Adjelan	Moh. bin Aboe Naien	Soerabaija
„	17	Amerikaansch	schip	Ravanie	A. S. Homes	Manilla
„	—	Nederlandsch	bark	Josepha Louisa	P. D. ap	Samarang en Soerabaija
„	—	„	„	Louise Princes der Ned.	D. A. Florijn	Nederland
„	—	Ned. Indisch	„	Banka	Said Assegaf	Soerabaija
„	18	Nederlandsch	„	Wilhelmina Catharina.	de Groot Stiffrij	„

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug.	6	Ned.	bark	Hugo Grotius	A. K. Zweede.	Cheribon.
„	—	N. I.	„	Anoear Salim	Achm. Baksin.	„
„	7	„	„	Thai Liong	Tjan Binsik	Tagal.
„	10	„	„	Alnoer	Awab Said	Batavia.
„	11	„	„	Kiem Tian Thai	Goei Pogoan	Riouw.
„	—	„	„	Fathool Rachman	Moh. Asegaf	Sumbawa.
„	—	„	„	Elmachboelie	Moh. Saleh	Batavia.
„	12	Ned.	„	Magdalena	J. Kooij	„

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug.	5	N. I.	schoen.	Hap Eng	Tan Kie	Riouw en Sing.
„	—	„	bark	Joedul Karim	Sedik	Bandjermass.
„	6	„	„	Ellen	F. Wentholt	Pakalongan.
„	8	„	schip	Foolkool Hair	Aboebakar	Sumanap.
„	—	„	bark	l'Amitie	J. Huwart	Soerabaija.
„	10	„	schip	Gaua Salim	Bakir	„
„	—	Ned.	bark	Krimpenewaard	J. Speenhoff	Batavia.
„	—	N. I.	„	Tai Liong	Tjan Binsik	Tagal.
„	11	„	„	Fathoor Rachman	Moh. Asegaf	Cheribon.

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	Bestemming.	AGENTEN
Nederlandsch	bark	Den Elshout	E. F. Bonjer	China	Wermuth & Co.
„	„	Jacob	J. F. C. Borger		'T Hooft & Co.
„	„	Nijverheid	E. L. Kerkstra		Wermuth & Co.
„	„	Hugo Grotius	A. K. Zweede	Nederland.	Dorrepaal & Co.
„	brik	Cornelia Geertruida	C. C. Hoeksma		„
Nederl. Indie	bark	Maas Dennok	Hadjie Mohamat Saät	Singapore.	Gezagvoerder.
„	„	Ararat	J. H. Wijngaarden.	de Golf van Persie.	„
„	„	Foolke Nassar.	J. H. van Garling		„
„	„	Anoear Sali..m	S. D. B. Achtmat Baksin.		„
„	„	Alnoor	S. Awab B. Awab Said		„
„	„	Kim Tiang Taij	Goei Pogoan		„
„	schoener	Bientang Toedjoe	C. E. Beasl y	Padang.	„
„	brik	Salim	Said Achmat Segaf	Singapore.	„
„	„	So-ootdin	D. A. Varkevisser		„
„	„	Elmachboelie	Hadjio Mohamat Saleh	Bandjermassing.	„
Amerikaansch	schip.	Cornelia L'Eevan	James Pedersen		Mac Neill & Co.
Bremer	bark	Telemach	J. H. Schäffer	Nederland.	van den Broek en Veeckens.

Aangekomen schepen te *Cheribon*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug.	3	Ned.	bark	Doggersbank	Kerkhoven	Samarang
„	4	N. I.	„	Goanlie	Lo Sientjiang	Riouw.
„	6	„	„	Kim Tiangtaij	Goei Potjoan	„
„	7	„	brik	Soeijgoan	Tio Tingkiat	Samarang

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug.	2	Ned.	bark	Hugo Grotius	Zweede	Ned. via Sam.
„	—	N. I.	„	Anoear Salim	Said Baksin	Samarang.
„	4	„	„	Joengoan	Lim Tiauwkie	Riouw.
„	5	„	„	Goanlie	Lo Sintjiang	Grissee.
„	6	„	„	Kim Tiangtaij	Goei Potjoan	Samarang.
„	—	„	„	Fatal Karim	Oemar Fagie	Tagal.
„	—	„	„	Alnoer	Said IJdroes	Indramaijoe.

Aangekomen schepen te *Tagal*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug.	2	N. I.	bark	Asultanie	Abd. Asogaf	Sumbawa
„	—	„	„	Thaeliong	Tjan Binsik	Cheribon.
„	6	„	„	Goanlie	Lo Sientjian	„

Vertrokken schepen van *Tagal*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug.	3	N. I.	bark	Kimwan	Oeij Lietik	Riouw.
„	—	„	„	Thaeliong	Tjan Binsik	Samarang.
„	6	„	„	Asultanie	Abd. Asegaf	Sumbawa.

Vertrokken schepen van *Pekalongan*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug.	7	Ned.	bark	Nieuw Lekkerland	M. B. Hofman.	Batavia.

Aangekomen schepen te *Sumanap*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij	26	N. I.	bark	Salma	Alhabassij	Singkawang.
„	30	„	kotter	Klara.	Sahak	Bandjermass.

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij	28	N. I.	brik	So-ootdin	Varkevisser	Padang.
„	30	„	bark	Antoinette	Moh. Bawadie.	Sambas.
„	—	„	brik	Rachmanie	Marz. Osman	Pont. en Soek.
„	31	„	bark	Salma	Alhabassij	Singkawang.

Aangekomen schepen te *Pamakassan*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij	12	N. I.	schoen.	Mifrejool Moelook	Brai	Bezoekie.

Vertrokken schepen te *Patjitan*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij	20	N. I.	bark	Ernst Willem	M. Paulino	Tjilatjap.

Aangekomen schepen te *Pasoeroean*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug.	4	N. I.	schoen.	Bella	Juno	Soerabaija.
„	5	„	kotter	Little Tot	Katjoong	„
„	7	„	„	Krabbe	Mardam	Probolingo.

Vertrokken schepen van *Pasoeroean*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug.	4	Ned.	schip	Wilhelm. Catharina	deGroot Stiffry	Nederland
„	—	N. I.	schoen.	Carolina	Pa Achmat	Sumanap.
„	5	„	„	Bella	Jono	Soerabaija
„	7	„	kotter	Krabbe	Mardam	„

MARKTPRIJZEN.

te Batavia den 17 Augustus 1858.

Koffij, Java *f* 27,— zonder voorraad.
——— Padang, zonder voorraad.
Rijst, Indramaijoe met zakken *f* 180,—
——— witte *f* 130,— @ *f* 140,— per koyang (1ste kwaliteit), afgedaan.
——— *f* 110,— @ *f* 125,— per koyang (2de kwaliteit), weinig vraag.
——— Carga *f* 95,— @ *f* 100.— niet veel in vraag.
Suiker, witte N⁰. 16 *f* 15,— afgedaan.
Wisselkoers op Holland 96°/₀
„ op Engeland, *f* 12,25 £.
Gouvernement geen papier.

te Samarang, den 13 Augustus 1858.

Koffij, *f* 27,— geboden; houders nog ongenegen tot verk.
Suiker, N⁰. 16. *f* 15.50 afgedaan.
Indigo, *f* 4,— prima qual. „
Koe-huiden, *f* 40.— ℔ kodie op levering.
Buffel-huiden, *f* 40.— @ *f* 45.— ℔ kodie.
Staart Peper, *f* 50,— afgedaan.
Rijst ordinair wit, *f* 115.— ℔ k. à 28 picol. zond. zak.
„ carga „ „ 100.— @ *f* 105,— idem.
Klapper Olie *f* 18.—
Katjang „ *f* 17.—
Rotting *f* 7,— @ *f* 8.— voor Bandjermassing.
Kadjang Matten, *f* 11.—
Wisselkoers op Holland 6/m. dato 98 @ 99 %.

te Soerabaija, den 11 Augustus 1858.

Suiker N⁰. 16 ℔ picol *f* 15¾ @ *f* 16.— 2000 pic. afgedaan en 1000 pic. leverbaar te Pasoeroean @ *f* 15.—
Koffij ℔ picol *f* 25,— @ *f* 27,—
Rijst (Carga) ℔ koyang *f* 105,— @ *f* 110,—
Rijst (witte) „ „ *f* 125,— @ *f* 150,—
Koehuiden ℔ 100 stuks, *f* 150,— @ *f* 250,—
Arak ℔ legger nominaal.
Olie (Klapper) *f* 16,— @ 17.—
Olie (Katjang).
Kadjang matten.
Rotting *f* 7,— @ *f* 8,—
Wisselkoers 97°/₀.

te Pasoeroean, den 11 Augustus 1858.

Suiker N⁰. 16, *f* 16,—
Koffij, ℔ pic. *f* 45,— in detail.
Rijst, (witte) ℔ koyang *f* 150,—
Id. (carga) „ „ „ 130,—
Olie, (klapper) „ pic. „ 16—
Id. (katjang) „ „ „ 14,—
Wisselkoers, 96%.

Den 11den Augustus, waren in de Gouvernements Pakhuizen afgeleverd uit den oogst van 1858.

Van de Fabriek.	Picols Suiker
Wangoon Redjo.	3197.45.
Ardjosarie.	3143-18.
Ardie Redjo.	4408-97.
Yosowilangoon.	2710-96.
De Hoop.	2147-25.
Djacatra Oost.	737-91.
De Onderneming.	717-01.
Wonoredjo.	2290-31.
Kloerahan.	4285-84.
De Goede Hoop.	2123-25.
Gajam.	2616-54.
Bacassie Oost.	685-57.
Dankbaarheid.	1912-26.
Soekoredjo.	2823-26.
Kawisredjo.	3114-40.
Sarieredjo.	2189-02.
Pleret.	2098-30.
Te zamen	41,201-48. pic. Suiker.
	15,036-87. „ Koffij.

Restant Producten in 's Lands Pakhuizen, te Pasoeroean den 11den Augustus 1858.

26,254-40 pic. Suiker. oogst 1858.
15,036.87 „ Koffij. „ 1858.
10,791-09 „ „ „ 1857.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den 6 tot en met den 9 Augustus* 1858.

Aanvoer.

Van Rotterdam per Ned. bark *Resident van Son*, gez. Kramers, agt. B. Kopersmit en co.

6 kn. diversen, 6 do. wijn. *Gumprick en Strauss.*
1 kt. kantoorbeh. *van Haren Noman en Kolff.*
1 kt. diversen. *Bornand en co.*
6 kn. diversen. *van Hemert.*
27 kn. dranken. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
50 led. leggers, 4 kn. manufact. *E. Moormann en co.*
32 bn. manufact. *J. Cezard en co.*
2 kn. manufact. *Pandel en Stiehaus.*
166 coll. provisien, 25 hammen, 1 ps. ger. vleesch. *van Ommeren Rueb en co.*
3 kn. meubelen. *Wassink.*
1 partij steenkolen. *W. Cores de Vries.*
60 md. bier. *Metzendorff Wilmans en co.*
1 kt. zilverwerk. *Buijs Jacobson en co.*
1 fournuis, 8 kn. manufact. *Order.*

Van Samarang en Soerabaija per Ned. schip *Catharina en Geertruida*, gez. Mos, agt. Jacometti en co.

236 kn. madapoll., 19 do. rood katoen, 14 do. chitzen. *N. H. M.*
2 canapes, 2 ks. diversen, 1 do. jagtgeweren. *van Ommeren Rueb en co.*

Voor Soerabaija.

186 kn. madapoll. *N. H. M.*

Van Samarang per N. I. bark *Sara Eleonora*, gez. Schuijmer, agt. Cassalette en co.

37 kn. wijn, 3 do. likeur, 1 do. aardewerk, 36 rott. stoelen. *Gezagvoerder.*
7/1 balken, 1405 dolken, 100 kromhouten, 150 doodkistplanken, 150 ps. kromhout, 2 pic. olie, 4 wielen, 1 coll. diversen, 1 tromm. beschuit, 1 md. tuigen. *Agenten.*

Van Samarang per N. I. stoomb. *Samarang Packet*, gez. Scheel, agt. Levert en co.

30 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*

Van Singapore, Riouw en Muntok per N. I. stoomb. *Palembang*, gez. Roseboom. agt. W. Cores de Vries.

1 kt. zijde. *Order.*
2 kn. rawe zijde. *Oeij Intjeng.*
2 kn. manufact., 3 do. zijde. *Sech Moh Basandit.*
11 kn. zijde. *Gomo Anjan.*
1 kt. diversen. *Sech Moh. Bachmit.*
2 kn. manufact. *Sech Alhabrie.*
3 kn. zijde. *Said Bamasmoes.*
10 kn. opium. *Paine Stricker en co.*
3 kn. zijde, 1 do. manufact. *Said bin Salim Naum.*
7 kn. manufact. *Said Jafar bin Jafar.*
2 kn. zijde, 7 do. manufact. *Said Salim bin Alie.*
4 kn. opium. *J. Arathoon.*
eenige gouv. goederen. *Gouvernement.*

Van China via Samarang per Ned. bark *Louise Jacoba Johanna*, gez. Drajer, agt. Haager en Schuurman.

1 kt. Chin. goederen. *Paine Stricker en co.*
5 vn. brandy. *Cassalette en co.*
200 ks. gember, 50 do. thee, 141 coll. Chin. goederen. *Agenten.*
1 kt. medicijnen, 428 coll. Chin. goederen, 200 kn. thee. div. *Chinezen.*

Van Manilla per Ned. bark *d'Elmina*, gez. Teengs, ag... J. Cezard en co.

100 vn. wijn. *Maclaine Watson en co.*
11 kn. sigaren. *Agenten.*
7 bn. .... *C. Bahre en G. Kinder.*

Van Nederland per Ned. bark *Noord Braband*, gez. Bok... Landberg Bezoet de Bie en co.

25 kn. wijn, 1 do. brandy, 2 do. wijn azijn, 1 do. genua olie, ... kn. groentens, 6 hammen, 2 ps. ger. vleesch, 5 kn. banket, ... *Haren Noman en Kolff.*
16 kn. wijn, 2 do. do. azijn, 1 do. genua olie, 6 vs. boter, ... *Hogendam*
60 kn. wijn, 10 do. papier, 1 do. kramerijen, 100 do. kaas. *B.* ...
3 bn. manufact., 35 kn. diversen, 100 led. leggers. *Agenten.*
16 kn. papier. *W. Bruining.*
2 kn. papier. *H. M. van Dorp.*
59 kn. wijn, 1 do. gordijnen, 21 do. diversen, ½ legg. do. ... *B. Kopersmit en co.*
200 vs. boter, 105 kn. manufact., 23 do. spiegels. *E. Moormann* ...
11 kn. provisien, 2 vs. vogelzaad. *van der Meulen en co*
2 kn. papier, 100 hammen, 50 keld. genever, 17 vn. vleesch, 34 ... provisien. *Order.*
19 kn. glaswerk, 12 do. marm. steenen, 2 vn. vogelzaad, 1 kt. ... meubelen, 1 do. glas, 1 do. porselein. *Gebr. Rosslje en co.*
27 kn. wijn. *Buijn.*
200 ks. led. fleschen, 1 pak stolpen, 1 bl. kurken. *Göring en co.*
50 kn. wijn. *W. Cores de Vries.*
6 kn. wijn. *Voute.*
1 kt. zilverwerk. *Haager en Schuurman.*
3 kn. manufact. *T. Crone van der Beek en co.*
8 vs. worst, 1 do. kastanjes. *B. J. Leon.*
1 kt. eau de cologne. *John Pryce en co.*

Van Amsterdam per Ned. bark *Jacoba Christina*, gez. ... a. t. Haager en Schuurman.

100 vn. kop. munt, 168 bn. zakken, 650 vn. spek, 9 kn. zeildoek...
997 coll. ijzerdraad. *Gouvernement.*
31 kn. glaswerk, 2 vs. ijzerwerk, 31 kn. manufact. *B. van Leeuwe*...
90 bn. manufact., 8 kn. do, 24 bn. zakken. *J. Cezard en co.*
31 vn. port en teneriffe wijn. *Metzendorff Wilmans en co.*
16 kn. manufact., 20 bn. do. *Dümmler en co.*
2 bn. manufact. *Pandel en Stiehaus.*
200 vs. boter. *Schimmelpenninck en co.*
25 bn. manufact. *Busing Schröder en co.*
100 vs. boter, 8 kn. manufact. *Agenten.*
11 kn. manufact. *Engelhard en co.*
12 kn. manufact. *T. Crone van der Beek en co.*
100 vs. boter, 20 led. leggers. *E. Moormann en co.*
100 vs. boter. *B. Kopersmit en co.*
2 kn. brandkasten. *Arnold en Zoon.*
17 kn. diversen, 75 hammen, 22 coll. provisien, 100 vs. boter, ... do. chocolaad. *Gezagvoerder.*

Voor Samarang.

115 kn. koopmanschapp., 5 coll. do, 200 hammen, 20 vs. ... lijnolie, 25 do. wijn, 17 do. manufact., 10 bn. do.

Van Amsterdam per Ned. bark *Julie*, gez. Brem, ag... Haager en Schuurman.

122 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
12 coll. manufact., 8 do. dekens, 100 keld. genever. *van Ommeren* ...
8 coll. dekens, 12 do. manufact. *E. Moormann en co.*
18 coll. manufact., 10 do. zakken. *B. Kopersmit en co.*
1 kt. goud en zilverwerk. *van Haren Noman en Kolff.*
6 coll. manufact. *Tolson Hunt en co.*
1000 keld. genever, 120 vn. bier, 9 kn. glaswerk, 180 coll. verfwa... zakken, 90 kn. wijn, 300 vs. spijkers, 3 kn. ijzerwerk, 2 vn. ... do. *Agenten.*
25 kn. bier. *Walen.*
9 Coll. Manufacturen. E. Moormann *en co.*

Van Nederland per Ned. bark *Libra*, gez. van Os, ag... Morgan Melbourn en co.

1 bl. katjangzaad, 5 vs. zilv. munt, 100 do. kop. do. *N. H. M.*

Voor Soerabaija.

2217 coll. koopmanschapp.

Uitvoer.

Naar China, per Eng. schip *Hindostan*, gez. le Roux, agt. *Maclaine* ...

20½ legg. arak, 208 bn. drills, 50 pic. rijst, (uit het entrep.) ...
75 bn. manufacturen, (uit het entrep.) *Purvis.*
6 bn. manufacturen, (uit het entrep.) *Tolson Hunt & co.*
2 kn. grein, (uit het entrep.) *T. Crone van der Beek & co.*
1 kist regaal, *Haager en Schuurman.*
1850 pic. rijst, *Gomo Andjian.*
2535 pic. rijst, 25 do. zwam, 3737 do. rijst, *Tjia Kiek Bie.*
168 pic. rotting, *Kan Kingtjing.*
312 rotting, *Ko Kangtjaij.*
113 catties vogelnestjes, *diverse chinezen.*
4 pic. tripangs. *Tjong Tjeng Hien.*
26035 ps. sp. matten, *diverse chinezen.*

Naar Samarang en Bandjermassing, per Ned. Ind. schip *Elma*... gez. Hadjie Moh. Saleh.

25 ps. vilt, *Morgan Melbourn en co.*
3 tafels, 24 stoelen, 4 consoles, 2 kasten en knapen, 1 waschtafel, ...
1 wagen *G. H. Rees.*
8 kn. diversen, 2 martevanen, 10 bezems, *Platon.*
3 kn, boeken, *van Haren Noman en Kolff.*
20 md. aardewerk, *Pitcairn Syme en co.*
27 kn. diverse dranken, 18 blikk. beschuit, 17 kn. lijnwaden, ...
100 vn. meel, *Loüw Englam.*
20 kn. naaigaren, 1 sarongs, 1 do. slendangs, 5 do. chitzen, ... *bin Alie Assbedie.*
5 bn. drills, *Gaspers en co.*
20 kn. lijnolie, 1 do. terpentijnolie, *Plump en co.*

Naar Nederland per Ned. bark *de Schelde*, gez. van Ro... agt. Maclaine Watson en co.

500 pic. tin, 125 do. rotting, 6325 do. koffij, 6005⁹⁸/₁₀₀ do. suiker...

Naar Nederland via Samarang per Ned. bark *Magdalena*, ... Kooij, agt. Haager en Schuurman.

500 keld. genever, 37 coll. provisien en glaswerk, 45 vs. provisien, ... 55 hammen, 452 coll manufact., 9 kn. do, 12/m. steenen, 110 ... vs. boter, 100 do. kop. munt, 20 do. zilv. do, 192 bn. zakken, 4 ... *Aan boord gebleven lading.*
36 hammen, 23 kazen, 3 kn. modewaren. *Agenten.*

Lading voor Nederland.

250 pic. tin. *N. H. M.*

Naar Nederland via Tagal per Ned. schip *Hellevoetsluis*, gez. ... agt. Schimmelpenninck en co.

2 kn. machinerien, 1 do. diversen. *Paine Stricker en co.*

Lading voor Nederland.

450 pic. tin, 140 do. rotting. *N. H. M.*

Naar Djambie per Ned. bark *Regina Maria*, gez. Ouwehand... Maclaine Watson en co.

21 led. leggers. *Agenten.*
3 kn. groentens en dranken, 1 do. vleesch en visch, 1 do. ch... bier, 2 ks. madera, 2 do. cognac, 1 do. soija, 1 do. zuren, 1 ... do. zeep, 6 md. min. water, 1 kt. amandelen, 10 do. wijn, 1 ... 2 do. kaas, 1 do. sigaren, 5 vs. boter. *S. B. van Kleeff en co.*
35 led. leggers, 4620 ℔ rijst, 6 kann. klapp. olie, 2 vad. brand... provisien en oorlogs behoeften. *Gouvernement.*

Naar Djambie per Ned. bark *Cornelia Mathilda*, gez. ... agt. J. Cezard en co.

20 led. leggers, 1 ijzeren kombuis, 50 ℔ rijst, 3 kann. klapp. olie, ... hout, 109 coll. provisien en dranken. *Gouvernement.*

Naar Djambie per Ned. bark *Java*, gez. Worthington, ... Schimmelpenninck en co.

76000 kann. klapp. olie, 1 scheeps kombuis, 200 kn. azijn, 25 v... 2 ank. genever, 564 kn. do, 400 vs. azijn, 941 coll. provisien, ... goederen. *Gouvernement.*

Naar Djambie per Ned. bark *Acadia*, gez. Griefkens, ... Schimmelpenninck en co.

1 scheeps kombuis 38 vad. brandhout, 300 planken, 15/1 led. leg... gouv. goederen, 34 kn. azijn, 3 ank. do. ½ pijp. do. 2 kn. ... do. 20 kn. teneriffe wijn. 2 do. portwijn, 2 do. madera, 2 do. ... 2. roode do. 12120 ℔ rijst, 10 kann. klapp. olie, 74 coll. pr... nement.

Aangekomen Passagiers te Bat...

van den 14 tot en met den 17 Augustus 18...

Met de N. I. bark Anis Balgair, kapt. Sech bin Soenkar, ... Sena van Basel met drie kinderen van Indramaijo.

Met het N. I. stoom Palembang, kapt. H. I. Roseboom, de ... Jouxis, Cones en Z. M. troepen van Singkawang.

Met de Ned. bark Luconia, kapt. C. J. D. van Hulshoff, de 1 ... C. Eras, off van Gez. 3 kl. H. D. Roskes en 125 onderoff. ... van Rotterdam.

Met de Ned. bark Calijpso, kapt. D. R. Nolles, de heer H. ... Amsterdam.

Met de Ned. Ind. Stoomboot Samarang Packet, kapt. J. F. S... en mevrouw de Ficquelmont en familie, de hh. A. J. Lucardie ... Z. M. troepen van Samarang.

GEDRUKT BIJ H. M. VAN DORP TE BATA...